

PDF Compressor Free Version

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

Журнал

○ Нам улуунун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

2010 с.
Бэс ыйын

5

күнэ
Субуота
№63-64
(10354)

1996, 2005, 2009 сылларга республика басты хаһыата

Оҕо көмүскэлин Аан дойдутаагы күнүгэр

ДЬОЛЛООХ ОҕО СААС ТУҢҮҮЛГЭТИГЭР

М.К. Аммосов аатынан болу-оссака үгэскэ кубулуйбут Оҕо көмүскэлин күнэ мип-миннигэс оҕо са атынан туолла. Нам селотун 8 детсада биир-биир парааттан ньиригитилэр. Хас биридди детсад тус-туска хайысхалааһын кырачааннар та астарыттан-саптарыттан бэлиэтиэххэ сөп. Төһө да кырачааннар дин ааттаарбыт кимнээхэр дуоспурмнанан, иккилии-үстүү буолан сиэттиһэн бэрт бэрээдэктэхтик хаамыстылар.

Параады арийбыт 1 №-дээх «Солнышко» детсад төрөппүттэрэ, иитээччилэрэ остуорууа геройдара: Человек-Паук, Винни Пух, Тигр маскараадын кэппитэре оҕолорго бука барыларыгар кэрдэ бөлөх буолла. Салгыы детсадтар бэлэмнэнэн кэлбит нүөмүрдэринэн кэнсиэр буолла. Сыанаа оҕо хайдах да туттуннар көрөөччүлэри абылыр дыкти күүстээх. Ол курдук, ким ыллаан чупчаарар, ким үкүүлээн тулуктанар. Араас өнөх шарик тушпур оҕолор үөрүүлэр-көгүүлэрэ үгүс.

О ой-со ой көрбүт, мэник-тэник кырачааннар «Нам улууна» МТ баһылыгы 1 солбууаачы Н.В. Слепцов, «Ленскэй нэ-

һилиэк» МТ баһылыгы солбууааччы С.Д. Кобякова, дьинэ кэргэн уонна оҕо отделын салайааччыта Т.Н. Степанова, УҮӨУ оскуола ин-

нинээҕи үөрэхтээһин отделын сэбиэдиссэй М.Г. Макарова исти-ник эбэрдэлээтилэр уонна кырачааннары көрөр-истэр иитээчи-

лэргэ, үлэлэхэр дьо о махтал суруктары туттардылар.

Концерт кэнниттэн оҕуруу курдук төп-төгүрүгүнэн көрбүт оҕолор кизргэтиллибит «Үөрүү-көтүү автобуһунан» хатааһыла-атылар, итиэннэ мороженой кэһи туттулар. Манна даҕатан эттэххэ, бу акция Нам селотун дьахталларын сэбиэтин (сал. В.В. Попова) уонна аҕаларын түмсүүтүн (сал. В.Г. Захаров) көбүлээһининэн тэрилиннэ. Маны сэргэ хас биридди детсад астаабыт миннигэс аһын атыылаан амсатта, көрдөөх оонь-уулар, сүүтэриитэ суох логерялар, аттракционнар ытылыһнылар.

Күн иккис а арыгар А.Ф. Шестаков аатынан сынныала киинигэр үс бөлөҕүнэн «Ү күү чаһылхай уоттара» күрэх ытылыһна. Туспа тэрээһин быһытынан оҕо библиотекатыгар алын сүһүөх кылаас оҕолоругар «Все обо всем» викторина, мультиктары көрдөрүү буола. Бу күн сонун тэрээһининэн, үрдүкү кылаас оҕолоругар бизнес-киин оскуолатын арийыы буолла. Манна бизнес киин (дир. Л.П. Попова) не үө оҕолор атыы-эргизэн тутулуун, хайысхаларын, бэйэни салайыныны ньымаларын билсиктэрэ. Онтон учууталлар дьизэлэригэр үөрүүлэх быһыыга-майгыга боччумнаммыт, саастарын туолбут 8 оҕо 8 паспорт туттардылар.

М. САВВИНОВА

Ыһыы - 2010

ХАЛААН ХАЛААНЫНАН, ЫҺЫЫНЫ — БОЛДЬОҕОР!

Бам ыйын бүтэһик күнүнээҕи туругуунан, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын оперативнай иһитиннэриилэринэн, улуус үрдүнэн 826,5 га бааһынаа сиик саптарыллыбыт, 692 га сир хорутуллубут. Ыһыы ыйыны 12 тыа хаһаайыстыбатын тэриилтэлэрэ, 28 бааһынай хаһаайыстыбалар ыһахтаахтар. Дьыл баччатыгар дьылы биир да хаһаайыстыба биир да туораах бурдугу сиргэ түһэрэ илик. Арай «Тунал» ХЭТ бүгүнгэттэн бурдугу ыһыыга турунна. Хортуоппуйу 20 гааба «Кэскил» б/х (сал. А.А. Кузьмин) эрэ олорто. Халаан уута 500-төн тахса гектар бааһыны ылла, о.и. 252 гектар — хорутуллубут сири. Ууга 117,7 т хортуоппуй, 28 т бурдук сиемэтэ былдыанна. Онон ыһыыгы ыһыыны кэмигэр ыһыта, түмүктүүргэ балаһыанна уустугурда.

И. ИВАНОВ

Хааччыыы эйгэтигэр

БЭЙЭ ДЬЫАЛАТА УОПСАЙ ТУҢАБА

Кэһи киһи сылларга сир аайы урбаан араас көрүгэ сайдан эрэр. Үгүстөр маҕаһын арынан табаар арааһын атыылыһылар. Сорохтор нэһилиэннээҕэ өнгөнү оноруунан дьарыктаналлар. Маннык ылыктаах тарилли дойду салалтата бу салаага эрчимнээхтик ысыбытын бэлиэтэ. Билигин, кириисис кэмигэр, урбаанныыты сулуу сырдатааччыга тэһнииллэр, үгүс үлэтэ суох ололорбут киһиэхэ киини — сарыһыныга эрэл кыыма.

Саҥа саҕалаан эрэр уонна үлэлээбиттэрэ ырааптыт урбаанныытыгар өйбүл быһыытынэн, хас биридди улууска, СР урбаанна, туризм сайдыытыгар уонна дьарыктаах буолууга министерствота — кииннээх. Биһиги улууспутугар бу киини Л.П. Попова салайар. Бэлиэтээн эттэххэ, бам ыйын 26 күнүгэр дойдуга — Урбаанныыт күнэ. Биһиги улууспут сааскы халаантан улаханнык эмсэбэлээн, быһыл бу күн бэлиэтэммитэ. Ол оннугар соторуутааҕыта биһиги Людмила Петровна кытта көрсөн, кылгастык үлэтин туһунан кэпсэтибит.

Киин сүрүн үлэтэ министерство ыһытар политикатын олоххо киллэриигэ туһуланар. Ол эбэтэр бэйэ дьыалатын тэһинээрэ, кыра кирээһиити, субсидияны ылыыга сүбэ-ама бээрэллэр, мэйһидэри-моһоллору туоратар соруктаах үөрэхтэри ыһталлар. Тохсунньутан барыта 82 киини урбаан кистэлэнэр үөрөспиттэр. Киин дьодус хоһугар күннөтэ сүүрбөччөһи киһи киһирэн сүбэ-ама ылан тахсар эбит. Кэһкэ сылларга дьарыктаах буолуу киинин кытта табыастаахтык үлэлииллэр. Холобура, быһыл бу киин нөнүө аһыс уонтан тахса киһи урбаанныыт аатын ылбыт.

Биччат бэйэ дьыалатын тэһинэригэр үгүс үлэ ыһытылар. Кэһкэ сылларга тэриллибит туһуунан, иһинэн дьарыктанар, итиэннэ бөүс-сыһы хомуулар салайар хампаанна салайааччылары, үгүстэрэ эдэр дьон. Киин биир сүрүн соруунан эдэр урбаанныытыгар түмэр соруктаах бэрэстэбиитэлиэтибэ тэһирэ санаалаах. «Урбаанныыт хайысхатын сэргэх, эрэх-турах тыһынаан, саҥа дьыаланы саҕалыыр ыччаты биҕэ суолга туһаайар, билигин кэм ирдэбилэ буолла. Эдэр урбаанныыттар бэрэстэбиитэлиэтибэлэрин тула ыччаты түмэн дохсуннук, сонуннук үлэлэтиэхпин баҕарыһан», — диэн Л.П. Попова санаатын үлэстэр. Ол сиеринэн урбаан дьыалатынан дьарыктаньан баҕалаах улахан кылаас үөрэнээччилэригэр «Бизнес-школа» диэн түмсүү маҕнаыгы хардыытын Оҕо көмүскэлин күнүгэр онордо. Түмсүү сүрүн ис хоһоонун билиһиннэрэр, кэһсиэр көрсүһүүгэ Ленскэй нэһилиэк оскуолаларыттан кэлэн кыттыбыттар. Иһиники үөрэх управлениетын, ыччат отделын, саастарын ситэ илик оҕолор комиссияларын кытта бииргэ үлэлиэхтэрэ. Кыбартаалга иһиктэ көрсөргө сүбэлэстилэр. Түмсүү чилиэттэригэр сертификат бэриллиэ. Маҕнаыгы хомуур аны күһүн, саҥа үөрэх дьылыгар, буолуу.

Биччаты тэһэ нэһилиэннээ туруга суох араҕатыгар болҕомто ууруллар. Кэлэр нэдиэлэҕэ, бэс ыйын 9-10-11 кк. элбэх оҕолорх ий-элэргэ, инбэлиит оҕолордох төрөспүттэргэ, кыра дохотуулаах дьинэ кэргэттэргэ семинар ыһытылара былааннаар. Дьинэ кэргэн отделыттан, инбэлииттэр түмсүүлэриттэн, дьарыктаах буолуу киинтэн кыттааччылар сайаапкалаа хомуллар. Барыта 20-чэ киһи үөрэниэхтэ. Истиэн баҕалаахтары А. Шестаков аат. сыннылан киһинэ кэтэһэллэр.

Сэһэргэһииттэ түмүгэр Людмила Петровна: «Судаарыстыба урбаанныыты өйүүргэ сыллаахтык-соруктаахтык ылыста. Саҥа саҕалааччылар ханнык да харгыстары көрсүбөккэ бэйэ дьыалатын тэһинээлэригэр федеральной сокуоннар олоххо киридиллэр, кирээдйит ылыы судургутуйда. Онон уруккутааҕар эрэх-турах санаана-быт, болҕомто билиннэ», — диэн хаһык көдүүстээх хардыы онгоуллубутун бэлиэтээтэ.

Төһө да бэйэлэрин туһаларыгар үлэлээтэллэр, араас өнгөнү тэриини соччо судургута суох дьыала буолуохтаах. Бастатан туран, дьайыылара дьонго-сэргэҕэ анаан буолан, эһиэтинэһэ үрдүк. Онон бары өттүнэн эргичи бэлэмнээхтэрин, инникигэ эрэллээх-тэрин көрдөрөн ылыһытытара сайынны, таһаарылаах буолду.

Л. УВАРОВСКАЯ

ААННААБЫТ ИЭДЭЭНИ УБАРЫТАН

Табаҕа, Өктөм дэриэбинэлэрин соһутан сөүмэр улахан уу кэлэн, дьини-уоту ылаттаан, сылгыны-сүөһүнү хооньугар уктан эрэрин истэн сэрэхэдийи, дыксини, этэргэ дылы, ууга-уокка түһэртээтэ. Харыы улахан буолан, мунь-уллубут уу эмискэ халыйан, улууспут сириттэн: Үөдэй, Партизан, Никольскай, II Хомустаах дэриэбинэлэрин аһыах чаас иһинэн ылаттаата, барыбытын ууга-уокка түһэртээтэ.

Хамаҕатта дэриэбинэтэ маннык иэдээннээх улахан ууну 1946, 1949 сылларга билбитэ. Онгоһута суох айан суолун быспыта, оскуола сабыллыбыта. Балтан ыалга онгоһон, тыһыан сылдыһыны буолбута. Ыһыылы 2010 сыллаах уу барыларыттан улахан, кутталлаах уу кэлэн ааста. Хамаҕатта нэһилигин дьаһалтатын баһылыга Дунаев А.Г., киһи солбууааччыта Кобяков Г.А., специалистара Габышева Г.Ф., Кокорев Г.Г. тутатына сөптөөх дьаһалы ылан, дьону быһыһыр үлэни ыста охсубуттара хайҕаныан эрэ сөп. Эвакуационнай пууннары Кириэс-Кытыл детсадыгар, саха-французскай лицейгэр тэрийэ охсубуттара. Паводковай комиссия суукка тухары үлэлээн, сэрэтэр-өйдөтөр, быһыһыр үлэни бириэмэтигэр быһыстала суох ыһыта.

Өрүскэ муус харыыта үөскээн, халаан ууга эмискэ халыйан соһутта. Бам ыйын 20 күнүн түһүнүгэр уу кэлэрин билэ-билэ, утуяа сытан, телефон тохтоло суох тырылыһырын сүрбүлдьи-сүрбүлдьи иһитим. Дунаев Александр Григорьевич ыксаабыт, ол эрээрэ холку, ылынарыйлаах куолаһа иһиллэр: «Сибилгин онгоһон уытабын, тахса оҕус», — диэн дьарыйар майгынаахтык эттэ. Хайыамый, бэрт сууххайдык тэһинэн тахсыбытым, дьинэ айаҕар онгоһоох уолаттар кэлэн: «Георгий Ильич, олоро оҕус», — диэн күлэ-үөрэ олороллор.

Барахсаттар, бу истиннэрин, киһиэхэ чугастарын. Балтыларбар Мотя, Лена Канаевтарга «көһөн күккүрөөн» табыстым. Дэриэбинэ улахан — биһигини эрэ буолуу дуо, 180 ыалы ылла. Кириэс-Кытыл 103, Арыы Тииккэ 56, саҥа дэриэбинэҕэ 14 ыалларга уу халыйда, сорох ыаллары дьизэлэрин түһүнүгүн үөһэ өттүнэн сааһа, өр сылларга хамнастарыттан ордорунан булбут таҕастарын-саптарын, иһиттэрин-хомустарын, миэбэллэрин, тутуу маһын, расаданы эмиэ ылаттаата, онно-манна суккуйда, уһуннарда.

М. САВВИНОВА

Мин санаабар, халаан ууттан Шапошников уулусса 73-79 нүөмүрдэригэр оло-роор ыаллар ордук улаханнык эмсэбэлээтилэр. Дьизэлэрин түһүнүгүн үөһэ өттүгэр дьылы ылла. Эвакуационнай пуунга — саҥа дэриэбинэҕэ оло-роор Кривогорничи Юрий Васильевич дьинэ кэргэнигэр хордойон абыранныыт. Сылаас, ыраас дьинэ санааны

уоскутар, эрэли күүһүрдэр. Паводковай комиссия чилиэннэрэ телефонунан биллэрэр, сэрэтэр эрэ үлэнэн мунгурдаммакка, быһаччы көмөлөһөр дьаһалы эмиэ ыһытылар. Ядрихинскай П.Г. дьинэ кэргэнэ бэһинэ дьизэлэрин муостатыгар уу халыйан кирибитин да кэнниттэн, билбөккэ утуяа сыһыттарын билэн, Дунаев А.Г. дьаһайан, түһүнүгүнэн кириэн уһугуннартааннар, 5 киһини быһаатылар.

180 ыалга бородукта кэлбитин комиссия чилиэннэрэ Галина Габышева, Лена Канаева, Антонина Игнатьева, Екатерина Дорофеева тутта түһэттилэр. Итиччэ элбэх киһиэхэ биир тэһини түһэтти уустук да буоллар, бэрт сөптүк түһэт-тэннэр, дьон маппакка үөрэн-көтөн, махтанан дьизэлэтилэр. Сахаҕа номох баар — тураах саас уйатын үөһэ туттубут буоллаһына, халаан ууга улаатар дьинэ. Ыһыыл онук буолла.

Халаан ууга ыган турдаһына, 180 ыал ууга суох ололдоһуна Бережнев Семен Иванович бириэмэни аахсыбакка үлэлэн, уунан хааччыан абыраата.

Быйылы халаан ууга Нам улуунугар олус улахан хоромньуну онорон ааста.

Г.И. КРИВОШАПКИН,

РФ Журналистарын соһуһун чилиэнэ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Э сизли» хаһыакка сибээс делениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2010 сыл иккис а арыгар сурутуу ыһытылар.

2010 сыл иккис агарыгар сурутуу 6 ыйга — 300 солк., 3 ыйга — 150 солк., 1 ыйга — 50 солк. Хаһыат индексэ — 54889, нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2010

Дьиз кэргэн... Хас биірди дьиз кэргэн бигэ туруктаах, чөл олохтоох буоларыттан государство сайдыыта сүүрүн укулаата түстэнэр. Дьолоох, үйгулаах олохтоох дьиз кэргэн РДГ Compressor Free Version сыаннастарын и эригэ солбуллубат. Кэлин улаатан баран оҕолор туһанахтаах айар уонна толкуйдуур кыахтарын оҕо аан бастаан дьиз кэргэн э арыяр. Ол иһин дьиз кэргэни сайыннарыыга кыһамны - государство иэһэ.

Бам ыйын 15 күнэ - бүтүн аан дойду үрдүнэн дьиз кэргэн күнүн бэлэтиитбит. Бу бэлэи кү э уонна Оҕо көмүскэлиин күнүгэр олоҕуран улдууска киз ис хоһоонноох хайысханы иилээн-саҕалаан үлэлэтэр дьиз кэргэн отделын салайааччытын Татьяна Николаевна Степанованы көрсөн кэпсэтэргэ сананым.

доровтар «Учуутал идэлээх басты дьиз кэргэн» аат кыайылаахтара. «Дьиз кэргэн библиотека» видеороликтар күрэххэ Ленскэй нэһиликтэн Находкиннар дьиз кэргэттэрэ кыайылаах үрдүк татынып кыттар.

Граннары ылыы хайдаҕый?

- Дьиз кэргэн политикатын тэнитиигэ Граннар оруоллара улахан. 2009с. 349 тыһ. солкуобай суумалаах 4 СП гранын ылбыт буоллаһытына, 2010 сыл бастакы а арыгар 410 тыһ. солкуобай суумалаах 5 граны ыллыбыт. 2009 с. граннара маньыктар: «Үлэлиир базаны тупсарыы» Хамаҕатта нэһилиэгиттэн икки дьиз кэргэн биригээдэтэ: «Алаашпыйа» (110 тыһ. солк), «Сүүрэн» (100 тыһ. солк). «Арчылаана» суорумнуу кулуба, Хамаҕатта нэһилиэгэ (30 тыһ. солк), «Оҕону иитэ ылбыт дьиз кэргэттэргэ консультация киинин тэрийи» бырайыгынан опека уонна попечительство органа (109 тыһ. солк).

2010 сыл граннара: «Дьизбитин тупсарыт»

Дьиз кэргэн — олох онкула

БИГЭ ТУРУКТААХ ДЬИЭ КЭРГЭН - ОҕО ДЬОЛО

- Татьяна Николаевна, улдууска дьиз кэргэн балаһыаньатын сыһппаранан көрдөрүүтэ хайдаҕый?

- Биһиги улдууспутугар 6675 дьиз кэргэн баар, олортон элбэх оҕолоох — 777. Кыаммат ара а дьиз кэргэн-3185, толоруута суох дьиз кэргэн- 1098, үлэтэ суох дьиз кэргэн- 1695, иһэр-аһыыр дьиз кэргэн -117. Соҕотох аҕалар ахсааннара элбээһинэ (2008с. -65, 2009с.-74), соҕотох ийэлэр ахсааннара аҕыйааһынара (2008с.-794, 2009с.-787) бэлиэтэнэр. Атын улдуустартан кэлэн олохсуйуу элбэх буолан, аҕыйах ахсааннаах норуоттар дьиз кэргэттэрэ сыллата эбиллэр (2008с.-34, 2009с.-71). Биһиги улдууспут дьоно үтүө санаа холобуруун көрдөрөн тулаайах хаалбыт, көрүүтэ-харайыыта суох оҕолору итэ ылыылар, сыллата элбээһинэ киһини үөрдэр (2008с.-81 опекун дьиз кэргэн, 5 приемнай дьиз кэргэн, 2009с.-103, 22). Ол гынан баран, ийэ төрөппүт эбээһинэтигэн аккаастанан оҕотун ролдом а хаалларытын түгэһнэрэ эмиз бааллар (2006с.-6, 2007-4, 2008-2, 2009-5). Төрөппүт быраабыттан быһыллыбыт дьиз кэргэтэр элбээһиннэрэ бэлиэтэнэр (2008-8, 2009-11).

- Үлэ хайысхата?

- Үлэ хайысхата үгүс. Ол курдук, дьиз кэргэн туруктаах буолуутугар араас тэрээһиннэри ыытыы, тэрээһиннэргэ кыттыы, басты дьиз кэргэттэри, общественниктары наҕараадаҕа түһэри, кыаммат ара а дьиз кэргэттэргэ акциялар нө үө көмө о оруу, льготалары сүүрүнээһин, граннарга үлэлэһи, оҕо сынныала ын дьиз кэргэн биригээдэлэрин нө үө тэрийи, общественной түмсүүлэри кытта үлэ.

- Онтон нэһиликтэргэ лектор быһыытынан сылдыарың үлэн хайысхатын быһыытынан кирбэт дуо?

- «Биһии» общество оройуоннаағы сэбиэдиэс-сэийнэн ананан баран, общественной ноҕорууска быһыытынан үлэлэбэтигм 2-с сыла буолла, ол чэрчитинэн үгүстүк айанныбыт.

Дьиз кэргэттэргэ аналлаах ханнык республиканскай наҕараадалар баалларый?

- 2009с. түмүгүнэн 10 дьиз кэргэн СР араас наҕараадаларын тупсунтара: «Чөл олох лидерэ» бэлиэ (Лукина Р.Е., Түбө), «Гражданскай килбиэн» (Яковлев Д.Т., Үөдэй), «Республика басты дьиз кэргэттэрэ» кинигэ (Яковлевтар - Үөдэй, Ядрихскайдар - Фрунзе), «Талтал, эрэллээх буолуу» бэлиэ (Ядрихскайдар - Фрунзе), «Күн күбэй ийэ» (Сивцева М.И. - Нам), «Дьиз кэргэн политикатын олоххо киллэри» (Матвеева К.И. - Нам), Президент анал бириэмийэтэ (Эверстовтар - Никольскай), Президент махтал суруга (Сивцевтар - Нам). Ону таһынан дьиз кэргэн уонна оҕо аймах Комитетын грамоталарын 3 дьиз кэргэн ылбыта. 2010 сылга киирэн баран 6 дьиз кэргэн үрдүк ситиһиллэнэ. Республика басты ыалын Бочуот Кинигэтигэр Намтан А.А., М.Я. Колесовтар киридилэр. СР вице-президент махтал суругун туттулар — Фрунзе нэһилиэтин олохтоохтору П.Н., Г.Г. Ядрихскайдар. «Күн күбэй ийэ» бэлиэни ылла Модут нэһилиэтин элбэх оҕолоох эдэр ийэтэ М.А. Аргунова. СР грамотатын тутта Партизан нэһ. Зырянова В.Е.

- Ханнык республикатаағы күрэхтэргэ биһиги дьиз кэргэттэриг ситиһиллээхтэрий?

- 2009с. «Ийэм, арам уонна мин» спортивнай күрэххэ Эверстовтар республикаҕа бастаан тураллар, 2010 с. «Тыа сириг дьиз кэргэн» республикатаағы кэтэхтэн көрүүгэ Арбын олохтоохтору Фе-

бырайыгынан Модут нэһилиэгиттэн элбэх оҕолоох Охлопковтар дьиз кэргэттэрэ (150 тыһ. солк), «Үлэлиир базаны тупсарыы» бырайыгынан Хамаҕатта нэһилиэгиттэн «Алаашпыйа» дьиз кэргэн биригээдэтэ (50 тыһ. солк). Үлэлиир базаны тупсарыы» бырайыгынан Үөдэй нэһилиэгиттэн «Дьабынытта» дьиз кэргэн (120 тыһ. солк). «Дьиз кэргэ э консультациины тэрийи» бырайыгынан «Бччат социальной-психологической өйбүлүн киинэ» (30 тыһ. солк). «Дьиз кэргэ э патронаһы тэрийи» бырайыгынан сааһын ситэ илик оҕолор реабилитационнай кииннэрэ (60 тыһ. солк).

- Кыаммат, элбэх оҕолоох дьиз кэргэттэргэ туох чэпчэтиилэр баалларый?

- «Ийэ, аҕа, оҕо көмүскэлэ» сокуон чэрчитинэн оскуолага киирэр оҕолорго сыллата 2000 солк көмө харчы көрүллэр. Улдууспутугар элбэх оҕолоох дьиз кэргэттэргэ олохтоох автобуһуна сылдыыга, тиис ө өтүгэр босхо талоннар көрүллэллэр. Элбэх оҕолоох ийэ балыһаҕа төлөбүрдээх ө өлөргө 50% чэпчэтинэн туһанар. Ааспыт сылларга анал акцияларга олоҕуран ИП Петров А.В., Слепцова К.П., «Капитал», «Секо» маҕаһынаар нэһилиэн-нэҕэ киз хабыылаах чэпчэтиилэри о оро сылдыбыттар. Кыһалдаах дьон дьиз кэргэн отделыгар кэлэн билсиэххитин сөп.

- Дьиз кэргэн сүүрү ыарыратар боппуруоһа?

- Бэйэни сөпкө дьаһанан олоруу. «Харчы суох» дьиз баран ким эрэ тастан көмөлөһөрүн күүтэн олонор хаалыы баар. Хайдах эмэ гынан тастан дохоту киллэринэргэ үлэлэхэр кэм кэллэ. Оҕолору иждивенческой санааҕа иппэккэ тэ э толкуйдуурга, үлэлэхэргэ үөрэтиэххэ. Иккиһин Психологической хайысха оҕо - төрөппүт, ийэ - аҕа сыһына. Төрөппүт өрүүтүн са аттан са а билкини ыларга дьулуһохтаах, ол биһитин сөпкө туһаныыта эмиз туспа үөрэх, бэйэҕэ үлэ буолар. Үсүһүнэн Дьиз кэргэни түмэр хайысханы булуу.

- Аһуу утахтан дьиз кэргэни хайдах араарыаха сөбүй?

- Бу саамай ыарахан боппуруос. Күһэйэн эмтэти түмүгэ мөлтөх. Бу дьон са а суолга үктэнэргэ өй-санаа өттүнэн бөлэм буоллаһтарына эрэ уларыы тахсар. Ол туһугар өр кэмнээх өйү-санааны уһугуннары үлэтэ барыахтаах. Манна үлэлэхэр анал специалистар наадалар.

- Дьиз кэргэттэргэ баа санаа ?

- Баҕарыам этэ, хас биірди дьиз кэргэ э сырдык санааны, сайдыыны - үүнүүнү, кэптибэт дьулууру, иллээх-эйлээх илгэ быйа олоҕу. Өбүгэттэн ситими өрүү өрө тутан кэрэни-үтүөнү үксэтин, кэптибэт кэскили олохтоон!

Кэспэттэ Мария САВВИНОВА
Хаартыскаҕа: Республика наҕараадаларыгар тиксибит дьиз кэргэттэри кытта.

БАҢЫЛАЙ БАЛАҒАНЫГАР ДЬОРО КҮН

Нам сэлэиннэтигэр 1999 сыллаахха В.А. Колесов көбүлээн, дьаһайан балаҕан тутуллубуттан, сааһырбыт дьон мустан үөрүүлэрин үлэстэр, үбүлөйдөрүн тэрийэр, бэлиэ күннэргэ түмсөн көрсөр, кэпсэтэр, ыллаан, үнкүүлээн сэргэхсийэр кулууптарынан буолар.

Өбүгэлэрбит үйэлэргэ оҕо-уруу тэнитэн олох олоҕорбут көмүлүк өһоһтоох иэриимэ дьизлэрэ балаҕан барахсан аныгы да үйэҕэ саха дууһалааҕы ис бараанынан угуйар, угуттуур, маньытар анала аапат.

Улуу Кыайыы 65 сылынан Нам селотун ветераннарын сэбиэтин дьаһайааччы Колесов В.А. тэрийиитинэн, чилиэннэр көмөлөһөнөр тыыл, үлэ ветераннарыгар аналлаах бэртээхэй биэчэр буолла, 80-ча киһи сырытта. Толору астаах бырааһыннык остуолун тула олоҕорбуттарын кэннэ Василий Алексеевич үөрүүлээх дьоро күнүнэн, 65 сыллаах Кыайыы үбүлөйдүнэн эҕэрдэлээтэ. Улдуус депутата Колесов Федот Егорович 75 саастарын туолбут ытык кырдыаастары эҕэрдэлээн өйдөбүннүк откырткалары, бэлэхтэри туттартаан үөрүүлэрин үрдэттэ.

Бу үөрүүлээх дьоро күнүгэ биллэр мелодист, бастыг ырыаһыт Светлана Кудрина элбэх ырыаны ыллаан бэлэх уунна. Улдуус бастыг ырыаһыттары Елисеева М.И., Аппааныттан Татьяна Ивановна, Куораттан кэлбит дойдутун ахтар, саныыр Евстафьева Т.А. эҕэрдэ эриэккэһин, ырыа ылламын анааһылар, Гуляева А.Е. хомустан күөрэгэйди дьүрүһүттэ. 80 саастаах Сысолятин Т.А. нуучча плякатын үнкүүлээн бачынгкатын тыһаа лачыгырас. Баянист Новиков Илья Васильевич байааннаан ыллаабат да киһи ыллыах, үнкүүлэбэт да киһи үнкүүлүөх курдук. Сцена ветерана Аграфена Корякина Сергей Васильев суруйбут хоһоонун долгутуулаахтык ааҕан чоргуйда. Нам II оскуолатын завуһа Олег Николаевич Егоров тэрийэн оскуола оҕолоро ветераннарга пакеттарга бэлэх онороннор кырдыаастары үөргүлэр, өссө кинилэр бэлэмнэбит бириэстэрин бастыг толорооччуларга биэрдилэр. Бэлэхтэри кытта Ил Түмэн депутата Румянцев Н.И., Ытык сүбэ председателэ Колесов В.А. анал суруктаах эҕэрдэ откырткалары туттартаатылар.

Кыайыы 65 сылынан кыахтаах тэрилтэлэрбит, салайааччыларбыт тэрийсэннэр аны сайын Сиэникэйгэ ыһахтыыр инибит диэн кырдыаастар баҕа санааларын, эрэллэрин эттилэр. Үөрүү дьоро киэһэтэ Сунтаарды, Намны оһуоһайынан түмүктэннэр. Бары көрсөн, кэпсэтэн-ипсэтэн астынан, махтанан, баһыбалаан тарҕастылар.

Т. КУЛИЧКИНА-ДЕДЮКИНА

Өгөнү туһанааччыга сүбэ

БЫРААПКЫТЫН КӨМҮСКЭНИН

Билигин кэмгэ хаһыакка, радиоҕа, телевизорга дьиз-уот таһын хомуйар, ыраастык тутар, өрөмүөннүүр тэрилтэ хаачыстыбалаах, сокуонна суруллар ирдэбилгэ эппиэттиир буолуохтаах диэн элбэхтэ истэбит. Ол гынан баран, хомойуох иһин, үгүс маньык тэрилтэ үлэтэ, онгөр өһөтө ирдэбилгэ кыайан эппиэттээбэт. Билигин суут-сокуон кытааптыт үйэтигэр, хайа баҕарар киһи бэйэтин быраабын бириэһтээх, өһөнү онгөрөөччүтүн төлөөбүт харчытыгар эппиэттиир өһөнү ирдэһтээх. Үгүс киһи бу боппуруоска муһаахсыйара элбэх. Ол курдук дьиз таһынаағы бөх-сах, хас эмэ сылыннан хомуллубат. Подьезд иһэ өрүү кирдээх, харана. Тиһэҕэр тийиэн, туох да үлэ онгоруллубат буоллаһына, мин тоҕо ый ахсын харчы төлүөхтээхпини диэн ыйытык күннэтэ үөскүүр. Ол эрээри, сорох түгэнгэ биһиги бэйэбит сыһабытыттан маньык балаһыанһа үөскүүн сөп. Холобура, бөҕү, кирдээх ууну 10 м илдэһхитин сүрээздээһэн, түбэспит сиргэ тоҕобут.

Дьиз таһын хомуйар, ыраастык тутар, өрөмүөннүүр тэрилтэ уонна өһөнөн туһанар нэһилиэннэ бырааптаара, сүүрүн эбээһинэстэрэ дуоҕабарга суруллар. РФ Гражданскай Кодексатыгар сурулларынан, государственной уонна муниципальной дьиз фондугар олоҕор дьону кытта «Договор социального найма» диэн элбэх квартиралаах дьизэҕэ бас билэр квартиралаах дьону кытта «Договор технического обслуживания и предоставления коммунальных услуг» дуоҕабардар өһөнү онгөрөөччү тэрилтэни кытары илии баттаныахтаах. Бу дуоҕабарга өһөнү онгөрөр тэрилтэ сүүрүн үлэтин хайысхата, төлөбүрү ханнык үлэ барарын иһин ылар, туох үлэни ытыһахтааҕа, алдыһыны-саахал таһыстаҕына телефонун нүөмэрэ уо.да информация баар буолуохтаах. РФ «О защите прав потребителей» сокуонугар, коммунальной өһөнү онгөрүү быраабылатыгар сурулларынан, хайа баҕарар өһө РФ нуорматыгар, ирдэбилгэр, санитарнай быраабылаларыгар уонна дуоҕабарга баар ирдэбилгэ эппиэттээхтэх. Өскөтүн, бу ирдэбиллэргэ эппиэттээбэт буоллаһына, дуоҕабар дьингэ суоһунан ааһыллар.

Мантан көрдөххө, өһөнү онгөрөр тэрилтэҕэ олус элбэх ирдэбил тулар. Хомойуох иһин, билигин араас биричинэнэн, өһөнү онгөрөр эбээһинэстэн куотунан ситэ үлэлээбэт түгэнэ аҕыйаҕа суох. Маньык түгэнгэ кылгас сүбэ биэриэххэ сөп.

Ханнык баҕарар тэрилтэ, сокуон ирдэбилинен, онгөрөр өһөтүн туһунан нэһилиэннэттэн этии, суругунан, телефонунан үгүсүнү, информацияны туттаһына, тутатына көһөрөөргө кыһалыахтаах. Ол гынан баран, үгүс түгэнгэ үгүсү, сурук тутатына толоруллубат. Онон, холобура, дьиз -иһин таһын ыраастык тутар, өрөмүөннүүр тэрилтэ үлэтин мөлтөх, сокуон ирдэбилгэр эппиэттээбэт диэн түмүккэ тийдэххинэ, аан маҕнай ол тэрилтэ аатыгар сурукта — претензията суруйарга кыһалын. Сурукка толору ааккы, аадырыскын, туох үлэ барбатын, тугу туруорсаргын, көрдөһөргүн ыйан дуоҕабар түһэрсит тэрилтэ салайааччытын аатыгар илдэһ биэр. Претензияҕа туох үлэ барарын ирдиригин, онгөрөрорго көрдөһөргүн болдьоһтоон тэрилтэ салайааччытыгар, эскирэтэргэ туттар, биир экземплярга илиит баттат, бэйэҕэр хааллар. Ыларга аккаастыыр түгэннэригэр, почтанан илиигэ туттарылар суругунан ыт. Сурук ытыгарга почта өһөтүн туһаммыт килтансыҕын суругун 2-с экземпляргар сыһыар. Бу маҕнай көрдөххө, улахан туһаны аҕалыан сөбө суох ирдэбил. Ол гынан баран, кэлин бу сурук суут буолар түгэнигэр, эийэхэ улахан туһалаах буолуо. Претензияр суруллар ирдэбил болдьовор туолбатаһына, Роспотребнадзор управлениетын Намнаағы отделыгар, Нам сэл. Эверстов аат. улдуоса 10 дьизэтигэр кэлэн үгүсү суруйуоххутун сөп. Манна анал үөрэхтээх специалистар эийэхэ буор-босхо потребительскай быраапкын көмүскүүхтэрэ, сүбэ-ама биэриэхтэрэ.

Онон билигин уустук үйэҕэ үгүс бириэмэни бараабакка, муһаахсыйа сылдыбаакка, быраапкытын көмүскэнин, төлүүр үпкэ-харчыга эппиэттиир өһөнү ыларга дьулуһун.

Л.И. ИЛЬИНА,

Роспотребнадзор Намнаағы отделын начальнига

2010 сыл – Россияҕа Учуутал сыла

ҮӨРӨХ ЭЙГЭТИГЭР

Үөрэх дьыла түмүктэнэрэ чугаһаата. Оскуола-ларга государственнай экзаменнар саҕаланналар. 9, 11 кылаастар номнуо 2-3 экзамены туттардылар. Быйыл орто оскуоланы барыта 305 үөрэнээччи бүтэриэ. Олортон 10 оҕо кыһыл уонна үрүҥ көмүс мэтээллэргэ кандидаттар. 16 үөрэнээччи хайы-үйэ 5-с Бүтүн Россиятааҕы техническэй олимпиада түмүгүнэн дойду киин үрдүк үөрэбин тэрилтэлэригэр студент буоларга мэкитиэлэммиттэрэ. Бир кэлим экзаменнар бэс ыйын 21 күнүгэр түмүктэниэхтэрэ. Салгыы үөрэхтэ туттарсы итии күннэрэ үүнэллэр. Быйыл улуустары «Абитуриент» штаб начальнигынан Румянцева Н.М. үөрэх управлениеттан ананна. Наадыйар боппуруостары 41-7-88 тел билсин.

Бам ыйын бүтэник күннэригэр Марков П.А., Российской Федерация уонна ССРС үөрэҕириитин туйгуна, Саха АССР оскуола-рын үтүөлээх учуутала, Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттыылааҕа, 2 уордьан, үгүс бойобуой мэтээллэр кавалердара, улуус бочуоттаах кинитэ, 90 сааһыгар аналлаах ахтыы кизэхтэ буолла. Петр Афанасьевичтын араас кэмнэргэ алтыспыт, биһиргэ үлэлээбит уонна үөрэппит дьонноро, улуус учууталлара, үөрэх управлениетин үлэһиттэрэ буйун-учууталы ахтан-санаан, кэриэстээн аастылар. Петр Афанасьевич кыһына Валентина Петровна Иванова, Саха республикатын үөрэҕириитин туйгуна, аҕатын кытта иккиэн үөрэх ситимигэр үлэлээбиттэрэ быйыл 90 сыла туоларын чопчулаан бэлиэтэтэ. Улуус киэн туттар учуутала, методист Марков П.А. кэриэһигэр кэлэр үөрэх дьылыгар сэ-

тинньи ыйга Марковской методической аабыылары ытарга былааннанна. Сэмэҥэ сыйына сыйыналынан тэрийиигэ үлэ күүскэ ытыгылар. Үөрэх управлениеттар бу боппуруоһунан иитии отдела дьарыктанар. Наадыааччылар 43-0-99 тел билсэххитин сөп.

«Компетентностный подход в обучении якутского языка и литературы» темаҕа саха тылын, литературатын учууталлара Нам улуустааҕы гимназиятын базатыгар проблемнай курска үөрэннилэр. Курсу С.Н. Донской II аатынан үөрэх үлэһиттэрин идэлэрин үрдэтэр институт доцена, гуманитарнай үөрэхтээһин кафедратын сэбиэдиссэйэ

Шишигина В.Р. салайан ытта. Курс чэрчитинэн Хатын Ары орто оскуолатын саха тылын, литературатын учуутала, 2009 с. «Россия бастың учуутала» грант хаһаайына Павлова П.Д. авторскай семинары ытта.

М. ИГНАТЬЕВА,
үөрэх управлениета

«ҮНҮГЭС» ТӨРӨПҮТ СҮБЭТЭ

Үүнэр ыччаппыт чөл куттаах, чэгийн-чэбдик, дьонун-мааны, үлэһит киһи буоларыгар олук уураар сорукутаах «Үнүгэс» төрөппүт сүбэтин үлэтэ Улуу Кыайыы 65 сылын уонна М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын 80 сыллаах үбүлүйдэрин чэрчилэринэн ытыгылар. Сүбэтин Захарова М.А., «Кэрэчээ» оҕо саадын I категориялаах иитээччигэ, «Далбар Хотун-2009» республиканскай күрэх кыттыылааҕа салайан кэллэ. Сүбэ бааллар — Бугаева П.В., Наумова У.Г., Парникова С.М., Матвеева М.В. Би-

һиги нэһилиэкпит аҕаларын «Хатат» түмсүүтүн кытта (сал. Прокопьев П.П.), оскуола социальнай педагога, психолога Оконешникова С.А. быһаччы көмөтүнэн, сүбэтинэн үлэлибит.

Оҕолор уонна төрөппүттэр санааларын түмэн үс сыллаах үлэ былаанын оҕостон үлэлээбиппит 2 сылыгар барда. Оҕо социальнай эйгэтин үөрэтэр үлэ тирэвирэн, сүһүөхтэринэн оҕо интэриэстэрин үөрэтэр, чинчийэр сыаллаах дьылабаый оонньуулар түөлбөлөрүнэн ытыгылыбыттар. Оонньуулар оҕолор бо-

лжомтолорун тардыбыттар.

Ааспыт үөрэх дьылыгар Дьэ кэргэн күнүгэр аналлаах кылаастарын төрөппүт сүбэлэрин күрөҕүн ытыгыны сэргээн, быйылгы үөрэх дьылыгар буолталаабыт тэрээһиннэргэ төрөппүттэр, оҕолор көхтөөхтүк кытыннылар. Саҕа сылга саҕа саҕахтары арыыйбыт «Үнүгэс» төрөппүт хаһыата иккис сылын таһаарылынна. Манна оҕо да, төрөппүт да интэриэһин тардар сонун рубрикалар, араас оонньуулар, сонуннар, сүбэлэр, оҕолор айымньылары тахсаллар.

М.В. МАТВЕЕВА

ЧЕРЧЕНИЕ ОЛИМПИАДАТА

И.Е. Винокуров аатынан Хатын Ары орто оскуолатыгар Слепцов Иннокентий Иннокентьевич бириһигэр черчение олимпиада буолан ааста.

Кини Намнааҕы педагогическай училищени 1974 сыллаахха бүтэрэн учуутал идэтин ылан, кэлин Хабаровскай ааҕыт государственнай институту бүтэрэн, үрдүк үөрэхтэнэн, оҕолору өй-санаа өттүнэн сайыннарыыга, эдэр көлүөнэ ыччаты кэрэ эйгэтигэр үөрэтиигэ бары билиитин, сатабылын ууран, черчение, технология уроктарыгар оҕолору дьарыктаан, тус бэйэтигэр үрдүк ирдэбиллээхтик сыһыаннаһан, үгүс сыратын биэрэн үлэлээбитэ. Үөрэтэр оҕолоругар ирдэбиллээх учуутал, коллективка нэһилиэккэ үлэни-хамнаһы тэрийэн, көбүлээн, дьон-сэргэ баастабылын ылбыт дьонун үлэһит. Үөрэппит оҕолоро черчение олимпиадатыгар, араас быыстапкаларга өрүү ситиһиилээхтик кытталлар, оскуолаларын аатын ааттааллара өрүү кэрэхсэтэр.

2005 сылтан эдэр ыччакка үтүө санаата баһыйан, кинилэр инникитигэр үрдүк үөрэхтээх дьон буолан тахсалларыгар, олоххо бэйэлэрин суолларын булалларыгар уонна черчение улуска сайдарын туһугар ахсаабат кыһамнытын ууран, көбүлээн Слепцов Иннокентий Иннокентьевич тус бэйэтин аатынан анал бириис олохтообута номнуо бэһис сылын туолла.

Бу олимпиадаҕа быйыл улуус 16 оскуола кытынна. Барыта 71 оҕо кыттыбытыттан, балаһыанна быһыытынан Иннокентий Иннокентьевич бириһигэр үрдүкү кылаас 14 үөрэнээччигэ кыттыыны ылылар.

Олимпиада иһинэн черчение учууталларыгар семинар буолан ааста. СР «Сыл бастың учуутала» конкурс кыайылааҕа, РФ «Сыл бастың учуутала» кыттыылааҕа, СР үөрэбин туйгуна Новгородов

А.В., Нам улуунун гимназиятыгар черчение учуутала, «Интернет-олимпиада по черчению: итоги, перспективы развития» уонна Стручков Ф.С. СР үөрэбин туйгуна, РФ уопсай үөрэхтээһингэ бочуоттаах үлэһит «Использование электронных пособий по черчению» диэн ааттаах маастар-кылаастары учууталларга саҕа олох ирдэбиллэригэр эппиэтиир саҕа сүүрээһинэри хайдах туттарга билиилэрин уонна сатабылларын тиэртилэр.

Олимпиада түмүгүнэн «Сыл бастың чертенига» 9-10-11 кылаас үөрэнээччилэригэр черчение диригэтэн үөрэтиигэ 1-кы миэстэни Овчинников Иннокентий (Хатын Ары орто оскуолатын 11 кыл. үөрэнээччигэ) ылла, 2-с миэстэни Иванова Сергияна (Бөтүн орт. оск. 11 кыл. үөрэнээччигэ), 3-с миэстэни Гаврильева Ангелина (Хатын Ары орт. оск. 9 кыл. үөрэнээччигэ) ылла. Кыайылаахтар мэтээллэринэн наҕараадаланнылар.

«Черчениеҕа сыл бастың учуутала» анал диплома Иннокентий Иннокентьевич үөрэппит оҕотугар, билигин Хатын Ары орто оскуолатын черчение предметин учууталыгар Винокурова Туяра Егоровнаа туттарылынна. «Черчениеҕа сыл бастың оскуола» көһөрүллэ сылдар кубок бириис хаһаайына Хатын Ары орто оскуола буолла. Маны таһынан дьүүллүүр сүбэ Степанова Татьяна Васильевна — СР үөрэбин туйгуна, РФ СПО бочуоттаах үлэһит, педагогическай үлэ ветерана уонна эдэр кэскиллээх Иванова Ариадна Иннокентьевна Намнааҕы педагогическай колледж черчение предметин преподавателлэрэ быйылгы үөрэх дьылыгар колледжка кириэр сертификаттары Овчинников Иннокентийга уонна Иванова Сергиянаҕа туттардылар. Бу аналлаах бириистэр үөрэнээччилэргэ, учууталларга, оскуола инники үөрэхтэригэр, үлэлэригэр үрдүк ситиһиилээх буолалларыгар кынаттыыр.

С.Е. ЛУКИНА,
оҕо техническай айымньытын сайдыытын киинин эбии үөрэхтээһингэ педагога

ҮӨРЭНЭР ОСКУОЛАБАР

Үөрэнэр оскуолабыт 80 сааһын бэлиэтэтэ. Бу усталаах туоратыгар үгүс көлүөнэ үөрэнэн ааста. Мин аҕам, ийэм уонна аҕа саастаах аймахтарым Барыласка үөрэммиттэрэ.

Биһиги кэнники көлүөнэ таас оскуолаҕа үөрэнэбит. Оскуолабыт үс этээстээх, остолобуойдаах, спортивной саалалаах, компьютернай кабинеттаах, актовай саалалаах, тупсабай көрүнгээх. Үөрэнээччилэр оскуолабытынан киэн туттабыт, таптыбыт. Эссэ да таһаарылаахтык үлэлээн, оскуолабыт сайда-үүнэ туарыгар баҕарабыт!

Тапталлаах оскуолам!
Эйиэхэ тирэнэн
Элбэх оҕо үөрэнэн,
Үөрэх-билии мындырын
Ингэринэн аастылар.

Тапталлаах оскуолам —
Оҕо сааспыт дьоллоох кэмэ!
Эйигинэн киэн тутта
Ахтан-санаан ааһаллар
Кырдыаҕастар, эдэрдэр.

Оскуолабыт барахсан,
Кырдыар диэни билимэ!
Өрүү тупса, кизэргэйэ,
Сайда, үүнэ эн туруу!

Роза ОЩЕПКОВА,
М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын
7 кыл үөрэнээччигэ

УЧУУТАЛЛАР УЛУУ КЫАЙЫНЫ УРУЙДУУЛАР

Биһиги улууспутугар Учуутал сылынан, Улуу Кыайыы 65 сыллаах үбүлүйдүнэн үөрэх эйгэтин улуустааҕы профсоюзна оскуола-лар, детсадтар икки ардыларыгар патриотическай ырыалары хор толоруутугар көрүүнү ыһпыта. Хамаатта «Түһүлгэ» сынналан киинигэр соҕуруу эңгэр оскуолалар түмсөн ыллаабыттар. Хас биридии коллектив балаһыанна быһыытынан 2-лии ырыаны (сахалыы, нууччалыы) толордулар. Оскуола бары сүрдээҕин бэлэм-нэммиттэр: аналкестүүм тиктэрибиттэр, сорох баянныан, сорох фонграмманыан доһуһуоллатан өрө күүрүүллээхтик, ырыа ис хоһоонун арыян долгуйа да, долгута да ыллаабыттар. Манна нэһилиэк аайыттан оскуола, детсад коллективтара үрдүк тэрээһиннээхтик кыттыбыттар.

Сахалыы ырыаны толорууга А. Файрушина «Сахам сирэ» ырыатын Үөдэй детсада, «Аан дойду ыччатын сүрүө» ырыаны I Хомуस्ताах оскуолатын, «Нам сирэ — Эңсиэли эбэксэм» ырыаны I Хомуस्ताах детсадын коллективтара, Чабылдан «Хайыһарын» Партизан оскуолатын эр дьоно, «Саһыл Сыһыны» бу оскуола кэрэ агардара кыайа-хото тупсuttар. «Мин мантан сэриигэ барбытым» олус долгутуулаах ырыаны таастаахтар, ветераннар барахсаттар туһунан үөдөйдөр, II хомуस्ताахтар, В. Зырянов музыкатыгар «Саллаат ахтылдьанын» никольскайдар, Р. Гамзатов тылыгар «Журавли» ырыаны В. Ушницкай-Сэки тылбааһыгар Хамаатта 2-с оскуола хатыласпааттык толорбуттар.

Нууччалыы ырыа өлбөт-сүппэт «Катюшаны» II хомуस्ताахтар уонна партизаннар атын-атыннык постановкалаан ыллаабыттар. «Родина Победы» ырыаны үөдөйдөр, никольскайдар, I хомуस्ताахтар ураты тыннаабыттар. Уостан түспэт «Журавли» ырыаны I Хомуस्ताах «Мичийээн» оҕо тэрилтэтэ толорбута. «В бой идут одни старики» киинэтэн «Смуглянканы» саха-француз лицейэ уонна Партизан эр дьыно ыллаабыттар. Таастаахтар «Там вдали за рекой», үөдөйдөр «Алеша», Хамаатта орто оскуола «Бухенвальдский набат» киһини уйадытар, сэрии алдьархайын толору арыяр ырыаларын иһийэн олорон истибиһпит. Ити курдук, барыта 10 үөрэх тэрилтэтэ бэрт тэрээһиннээхтик кыттыбыта. Кими да ордук дуу, мөлтөх дуу диир түгэн суоҕа. Учууталлар өрүү буоларын курдук олус эппиэтинэстээхтик сыһыаннаспыттар өтө көстөрө. Учуутал уустук үлэтигэр аралдьыйан сүргэлэрэ көтөүллүбүтэ.

Хору бэлэмнээһин, элбэх киһини түмэ тардыы элбэх сыраны эрэйэр. Композитор В. Зырянов хас да коллектив бэлэмнээбит, бэйэтэ аккомпаниатор быһыытынан Үөдэй, I Хомуस्ताах, Никольскай хордарын салайбыта. Таастаахтан олохтоох мелодистка Н. Замаратская тыннаах музыканан доһуһуоллаабыта. Маны таһынан идэтибит хормейстердар А. Старков, М. Ядрихинская, Н. Татарина, Е. Заболоцкая хору салайбыттар.

Түмүккэ аҕыйах түгэни уопсай тэрээһин өттүгэр бэлиэтиир то-воостоох курдук:

Бу көрүүгэ тэрийээччилэр кирири да, эбэрдэ да тыл эппэтилэр, ол эбэтэр туох сыаллаабын-сорукутабын, кимизэхэ-туохха анаммытын иһитинэрбэтилэр. Түмүккэ кими да, тугу да комментарийда-абатылар. Саҕата суох саҕаланна уонна оннук бүттэ.

Жюри хас састааптааҕын, кимнээхтэрин билиһиннэрбэтилэр. Тохтобул кэмигэр эстраднай ырыа, музыка тингийбитэ табыҕа суох. Ол оннугар сибээстиир тыл-өс, хоһоон кирибитэ буоллар, фестиваль аналын ситэрэн, толору арыян биэрээх этэ.

Олохтоох оскуола саатар улахан кылаас оҕолорун сырытын-нарбыттар буоллар, бу тэрээһин иитэр-өйдөтөр суолтата күүһүрүөх этэ.

Саҕа технологияны (проекторы) Хамаатта 2 оскуола табыҕа-стаахтык туһаммыта, үөдөйдөр ветераннар ааттарын суруйба-тахтара ситэтэ суох буолла.

Кыттааччыларга да, көрөөччүлэргэ да тэрийээччилэртэн сэнгэ-эрии, өйбүл суох курдук. Онон үчүгэй идея ситэри арылыбакка хобдох санааны үөскэтэрэ киһини хомотор. Хайдах эрэ «ыллаатын — бүттэ» диэх курдук.

Уопсайынан, төрөөбүт Ийэ дойдуга тапталы, бэринилээх буолууну, модун санааны үөскэппит чулуу ырыаларбытын улууспут учууталлара Улуу Кыайыы 65 сылыгар анаабыттарын — ветеран-нарга махталларын, сүгүрүйүүлэрин бэлиэтинэн сыаналаатыбыт.

М.Г. ВИНОКУРОВА

Никольской начальной оскуолатын 80 сылын көрсө

ҮӨРЭХ СЫРДЫК СУОЛУРА

Үөрэх сырдык тарганытын ахтан аһар наадалаах. Сайдылаах, сайаас көлүөнэ өбүгтэлэр олонор ааспыт олохторун ырытар, билэр, кэпсиир аналлаах.

Никольскойга оскуола хаһан аһыллыбытай? Никольской олохтоохторо оскуола наадатын туһунан сэбизскэй былаас олохтоммутун эрэ кэннэ туруорсар кыахтаммыттар. Манна Никольской слободатыгар бэрт өрдөөбүтэ кэлэн олохсуйбут дьон үөрэхтээхтэрэ эбитэ буолуо, онтон сага сүһүөх ыччат оскуола суох буолан үөрөммэтэбэ. Ол эрээри Никольской сэлээнньэтин олохтоохторо оскуола наадатын сыыйа өйдөөбүттэрэ. Ол курдук, Саха сирин уокуругун Никольской сельсоветын 1926-1927 сыллаах олохтоох бюджетигэр бастакы сүһүөхтээх оскуоланы аһар сөбүн сметага киллэрбиттэр. Учуутал хамнаһын ыйга 60, сылга 720 солкуобайынан быспыттар. 1927 сыл тохсуньу 20 күнүгэр сэлээннэ уопсай муннаба ытыллыбыт. Бэбизскэй оскуола боппуруосна турбут. Ураахха оскуола үөрэнэр саастаах 35 оҕо баара, ологтон үгүстэрэ дьадаһаннар оҕолоро, оскуола суоьуттан сырдык, үөрэх диэни билбэккэ олохторун, онон 1927-1928 үөрэх сылыгар оскуоланы хайаан да аһары туһааннаах тэрилтэлэргэ туруорсарга диэн ылыныллыбыт уураахха этиллибит. Боппуруоһу олохтоохтор харса суох туруорсар дьон буолбуттар.

1928 сыл алтынны 25 күнүгэр дьадаһаннар уонна батараактар уопсай муннаахтара ытыллыбыт. Быыбар хампааньын уонна дьадаһаннар, батараактар ортолоругар үлэ туһунан сельсовет председателэ Иван Канин дакылааттаабыт. Бу кэмгэ аһар балаһан аһыллан үлэли олохтор. Муннаах кытыгылаахтара оскуоланы аһааха, бары ороскуотун, учуутал хамнаһыттан ураты общество бэйэтигэр ылынар диэбит. Өсө оскуола сөптөөх 3-4 дьиз баарын санаппыт.

Маньык санааны бу муннаахха Филипп Улитин, Иван Иванов, Степан Молчанов у.д.а. дьон эппиттэр. Ити да үрдүнэн Никольскойга оскуола аһыллан дьон санаатын уарышпатах, олохтоохтор туруорсуулар тохтооботох. 1930-31 үөрэх сылыгар Саха сирин территориятыгар бүттүүн начальнай үөрэхтээһини олоххо киллэрбит правительството уурааба тахсыбыта. Ити улахан, олус суолталаах дьаһалга уонна Никольской нэһилиэгин дьон туруорсууларыгар олобуран Нам улугунун ситэриилээх комитета Никольской нэһилиэгэр оскуоланы аһар туһунан уурааба тахсыбыта. Дьаһал 1930 сыл балаһан ыйын 26 күнүгэр тахсыбыт. Өртөн дьулуспут баа санаа толоруллан, оскуола өрөмүөнүгэр дьон күргүөмүнэн турбута. Никольскойга оскуола 1930 сыл сэттинни эбэтэр ахсынны ыйтан үлэлээбит. Ол кэмнээби оскуола үлэтин ирдэбилэ билингиттэн туох да уратыга суох эбит. Остуорастан оскуола ыраас, ичигэс буолара, оҕолорго кыптык баар буолуохтаагы барыта ыйыллар. Докумунтан көрдөххө, оскуола икки кылааһынан (нуучча, саха оҕолоро) биэр дьизэбэ үлэлээбит. Учууталынан Худаева, Аргунова Нина үлэлээбиттэр. Оскуола икки оһох оттулар, онон балай эмэ улахан дьизэ эбит. Үөрэх бастакы сылыгар 39 оҕо үөрөммит, 19 уол, 20 кыыс. Үөрэнээчилэр 28% батараактар, дьадаһаннар оҕолоро этилэр. 1931 с. кулун тутар 8 күнүгэр 16 оҕо пионерга ытыллыбыт. Этэрээт баһаатыйа Нам ячейкатыттан аһаммыт.

Сэлээннэбэ бүттүүн начальнай үөрэхтээһин биллэриллибит, улахан дьон киэһэтин эмиз үөрөммиттэ. Кини барыта

аһар, суруйар буолуохтаах эбит. Үөрэх саастаах оҕолор аһааһа суох буолуохтаах сааһыттан 15-гэр дылы саастаах улааһыт оҕолор эмиз үөрэнэлэр. Уолаттары колхоз мастарыскыайыгар илдэн үөрэтэр сөбө, кыргыттары тигэргэ уонна баайарга үөрэти тохтотуллубутун сөргүтэргэ этиллибит. Оскуола сэбизтэ 9-та муннаах ыһыт, 35 боппуруос көрүллүбүт, ол эрээри көрүллэр боппуруос үксэ хаһаайыстыбаннай боппуруос буолбута сэмэлэммит.

звательной среды в условиях сельского социума» диэн сай-программаттын үлэлиир. Бу программанан салайтаран нэһилиэк тэрилтэлэрин, общественной түмсүүнү кытта ыкса сибээстээхтик үлэлибит. Кыра дэриэбинэ оскуола, дьиз кэргэн, общественность бары бииргэ түмсүүлээхтик үлэлээн оҕо иитиитигэр киэн өрүттээх үлэни ытытабыт.

Учууталлар кэммитэн кэмигэр идэлэрин таһымын үрдэтэр аналлаах улуустаабы, республиканской, курстарга, семинар-

арда. Улуус, республика оскуолаларын начальнай кылааһын учууталларыгар тарбатта.

Сылын аайы ытытылар улуустаабы педагогической аабыларга учууталар ситиһилээхтик кытталлар. Ол курдук, Шадрина М.И. «Сотрудничество музея и школы как средство патриотического воспитания молодежи школьниками», Нератова Н.Н. «Алын кылаас үөрэнээччилер тылын сайдытыгар хоһоон оруола», Нератова С.Е. «Төрөөбүт сага уруогар оҕо айар дьобурун сай-

«Брыа кустуга» конкурстарга биһиги оҕолорбут өрүүтүн кытан лауреат, дипломант үрдүк ааттарын ылан биһигини, төрөппүттэрин үөрдэллэр.

Төрөппүт комитетын председателин Эверстова Н.В. үлэлиир. Былаан оҕостон, онон салайтаран үлэлиллэр. Бырааһынныктыры ытытыга, оскуола ис-тас үлэтигэр, көөрдүү үлэтигэр, оҕолор конкурстарга кытталларыгар көстүүмнэрин тигэн, кыамамат дьиз кэргэнгэ көмөлөһөлөр. Нератова Н.Н. «Сүбэ холбуката» диэн кинигэтин төрөппүттэр олус сөбүлээн аадаллар, туһаналлар.

Оскуола төрөппүттэри таһынан попечителлэр көмөлөрө улахан.

Никольскойтан төрттээх Ивановтар дьиз кэргэттэрэ, нэһилиэк баһылыга Шелковников Д.Г., оҕо эйгэтин Түөлбэтин директорун солбуйааччы Потапова О.И., оскуола директора Шадрина М.И., учуутал Нератова Н.Н. үчүгэй үөрэхтээх, актыбынай оҕолорго сылын аайы анал стипендия туттараллар, ону таһынан оскуола бэйэлэрин кыахтарынан көмөлөһөлөр.

Сүүрбэттэн тахса сыл оскуола оҕо сынналан лаабыра тэрээһинээхтик үлэлээн кэлэ. Кыра оҕолор да буоллаллар учууталларын кытта хортуппуй, сүбүөкүлэ, моркуоп ыһан ити аһылыктарын, оҕуруот аһын бэйэлэрэ булуналлар. Оскуола тиэргэнин араас дьэрэкээн сибэкки ордон киэргэтэллэр. Сайынгы сынналан үлэтин отчуотун түмүгүнэн үһүс сылбытын миэстэлэһэн, көһө сылдыр кубогунан, Махтал сурдуктарынан наһарадаланыбыт.

Кыракый оскуолабыт 80 сыллаах үбүлүөйүнэн бары үөрэнээчилэри, выпускниктары, араас сылларга үлэлээбит учууталлары, төрөппүттэри, коллегаларытын итиитик-истинниг эфэрдэлибит!

Инникитин даһаны нэһилиэк тэрилтэлэрэ, дьаһалтата бары бииргэ түмсэн оҕо иитиитигэр болгомтобу тутун ууран үлэлээтэхтигэр түбүктээх үлэтигэр түмүктэрдээх буолуо.

ШАДРИНА
Марфа Ивановна,
оскуола директора

ПРОФСОЮЗ – БИҢИГИ ЭРЭБИТ, ТИРЭХПИТ, КӨМҮСКЭЛБИТ

Никольской начальнай оскуолатыгар барыта 11 профком чилинээ баар. 2000 сылтан профком председателин талыллан үлэли сылдыабын. Үлэм былаанын чопчу оҕостон үлэбин садалаабытым. Коллектив түмсүүлээх эрэ буоллаһына, былаанаммыт үлэ туоларын өйдөөн, оскуола директорун Марфа Ивановнаны кытта биир уопсай тылы булан айымнылаахтык үлэли сылдыабыт.

Биһиги сүүрүн докумуоммутунан коллективнай дуогабар буолар. Бу коллективнай дуогабар үөрэйири үлэтигэр социальнай көмүскэллээх буолууларыгар туһунан РФ Коллективнай дуогабар туһунан сокуонугар олобуран оҕоһуллар.

Улуском председателинэн Шарапов А.Г. талыллан үлэлиэбиттэн кыра оскуолаларга улахан болгомто ууруллан, группаларга арааран, улууска ытытылар араас күрэхтээһинлэргэ кыттар кыахтаммытыт. Ол курдук, бэйэбит группабытыгар билингэ диэри инники күөнгэ сылдыабыт. Үөрэх эйгэтин үлэтигэрэ тустаах ыарахан үлэри быһыгар сынналаһаннарын туһалаахтык атааралларын туһугар улуустаабы профсоюзнай комитет үлэни да, сынналангы да таба аттаран дьүөрэлээн туруорар, тэрийэр.

Сыл аайы үлэ былаанын сагардан оҕорон онон үлэлибит. Быһыл сүүрүн үлэтигэр туһулар Учуутал сылыгар, Улуу Кы-

ОҔО СААС ОСКУОЛАТА

1932-33 үөрэх сылыгар оскуола сэбиздессейинэн Пляскина Сарра, учууталларынан Шишляникова А.И., Аверинская А.Г., Верховцев Н.Д., Аргунова Нина үлэлээбиттэр.

Ити сыллардаабы оскуола үлэтигэр сүүрүн уратынан буолаллар: учуутал 90%-на анал үөрэбэ суохтар, оскуола материалнай базата быстар мэтөх, учууталлары биир сиргэ олохсуйан үлэлэти кыаллыбат.

Никольскойга 1930 с. оскуола аһыллан үөрэнэр саастаах оҕо даһаны, улахан да дьон элбэхтик үөрөммиттэр. Манна ылбыт билиилэринэн сага социалистической олозу тутууга саамай актыбынай байыастарынан буолбуттара. Сага өй-санаа, идея кинилэри үйэлэр тухары айымнылаах үлэбэ кынаттаабыта, үлэбэ бэриинилээх буолууга, ылыммыт дьыалаба хотуулаах хорсун быһыга суолдьут сулус буолан сандарбыта.

КРИВОШАПКИН
Георгий Ильич,
РФ үөрэйиитин туйгуна

НАЧАЛЬНОЙ ОСКУОЛА ҮӨРЭТЭР-ИТЭР ҮЛЭТЭ

Нам райисполкомун быһаарытынан 1930 с. Никольской нэһилиэгэр Ткаченко баай дьизэтигэр оскуола аһыллыбыта.

Быйылгы үбүлүөйдэх Учуутал сылыгар уонна Улуу Кыайы 65 сылын бэлиэтигэр кэмигэр биһиги кыракый оскуолабыт 80 сыллаах үбүлүөйүн оскуола коллектива үлэбэ, үөрэххэ үрдүк ситиһилээхтик көрсөр.

Биһиги үөрөппит оҕолорбут салгы Хамадатта орто уонна саха-французской лицейгэ, Партизан, Нам орто оскуолаларыгар, улуустаабы гимназияга ситиһилээхтик үөрэнэн, үрдүк, орто анал үөрэхтэргэ үөрэнэн араас идэни баһылаан норуот хаһаайыстыбатыгар ситиһилээхтик үлэли сылдыаларыттан астынабыт, киэн туттабыт.

Оскуолабыт 2006 сылтан «Роль малокомплектной школы в организации культурно-обра-

дарга сылдыаллар. Бэйэбит оскуолабыт базатыгар улуустаабы уонна республиканской семинардары үрдүкү таһымга ытытабыт. 2008 с. «Управление учебно-воспитательным процессом в начальной малокомплектной школе в условиях КПО» диэн ааттаах республиканской семинарга 40 начальнай кылаас учууталара кытыгыны ылан, уопут атастаһан, элбэби билэн-көрөн, махтанан барбыттара.

ИПКРО-тан начальнай кылаастар кафедраларын методичка Афанасьева Н.Г. уонна улуустаабы үөрэх управлениетын методичка Пермьякова М.Г. кытыгыны ылбыттара, элбэх сүбэ-ама биэрбиттэр, семинар үрдүк таһымга ааспыттын бэлиэтэбиттэр.

2008 с. бэс ыйыгар Амма улугугар буолбут республиканской «Сельская школа-2008» педагогической дьаарбанкага «Точка роста» бырайыагынан кыттан 2 степеннээх дипломуна наһарадалаабытыт.

Методической холбоук сыллаабы үлэтин түмүктүүр отчуотун улуустаабы күрүөүр үс сүт-с, 3-с миэстэлэри ылан Бочуотунай грамотанан бэлиэтэммипит.

Ордук болгомто информациинай-коммуникационной технологиялары туттууга уурулуна. Учууталлар бары 100% компьютеры баһылаатылар, араас программалары туһанан үлэлиллэр. Хас биридди учуутал электроннай портфолиолаах. 2008 с. республикатаабы конференцияга актыбынайдык кытыгыныт. Ол курдук, учуутал Нератова Н.Н. «Красный день календаря» диэн электроннай кинигэтэ ордук биһирэммитэ. Шадрина М.И., Нератова С.Е., Нератова С.А., Шадрина А.И. «Русские и зарубежные писатели — детям» электроннай пособиени оҕорон кытыгытытара. Өр сыл оҕо иитиитигэр үлэлэбит педагогической үлэ ветерана Нератова Наталия Николаевна «Халандаар кыһыл күннэрэ» хоһооннор хомурунньуктарына, «Сүбэ холбуката» кинигэлэри суруйан бэчээттэтэн таһа-

ыннары», Нератова С.А. «Нравственные основы семейного воспитания младших школьников», Шадрина А.И. «Развитие логического мышления младших школьников на уроках математики» дакылааттары улуустаабы, региональной аабыларга кыттан, биһирэнэн республиканской аабыларга мэкти-элэниллэр.

Биһиги үөрэнээчилэрбит үөрэйи билиилэрин хаачыстыбата сылтан сыл ахсын тупсан иһэр. Оҕолор сылын аайы ытытылар улуустаабы предметнай олимпиадага ситиһилээхтик кыттан, өрүү бириистээх миэстэбэ тиксэллэр. Былырын кыттан ыла саха-французской лицейгэр сага ытытылар метаолимпиадага оскуолабыт үөрэнээчилэр көхтөөхтүк кытталлар. Иккис кылаастан садалан оҕолор чинчийэр үлэнен дьарыктаналлар. Бу чинчийэр үлэлэригэр олохтоох Сир музейын матырыяалларын туһаналлар. Манна музей директора Кривошапкин Г.И., научнай сотрудник Протопопова С.Н., музей фондатын хангатааччы Никитина Р.М. куруук оҕолору үөрэ-көтө көрсөллөр, сүбэ-ама биэрэллэр, наадалаах матырыяалларынан көмөлөһөлөр.

Улуустаабы «Ступеньки в науку», региональной «Виноградские чтения» научнай-практической аабыларга оскуолабыт оҕолоро өрүү 1, 2 миэстэлэри ылааллар. Чинчийэр үлэлэрин салгы үрдүкү кылаастарга ытыталлар. Маны таһынан үөрэнээчилэр республикатаабы айар конкурстарга эмиз кытталлар. Бу конкурстарга улахан ситиһиитинэн буолар Алексеева Мария Саха сирэ Россияга холбоспута 375 сылыгар аналлаах айар үлэбэ 1-кы миэстэни ылан, Ил Түмэн Государственной Муннаабын Грамотатынан уонна ноутбук бириинэн наһарадалаабыта.

Оҕо талаанын таба көрөн сайыннарага учууталлар болгомтолорун уурааллар. Брыа, үңкүү, «Уран тарбах», фольклорнай, спортивнай, драматической куруһуоктар тинигин быспакка ытытылааллар. Бу куруһуоктары учууталлар уонна төрөппүттэр ытыталлар.

Оскуола иити үлэтэ 6 хайысханан: сир-майгы, патриотической, эстетической, спортивной-чэбдигирдэр, экологической уонна үлэбэ иити былааннаахтык барар.

Хас биридди хайысхага сылы быһа араас формалаах үлэ барар. Бу курдук куруһуоктарга оҕолор сайдаллар уонна араас таһымнаах улуустаабы, республикатаабы конкурстарга ситиһилээхтик кытталлар. Ол курдук, «Полярная звезда»,

Дьыллар уонна дьылбалар

ОЛОБО ДЬОН-СЭРГЭ ТУҔУГАР АНАММЫТА

(Бүтүүтэ. Иннин 62N-гэ көр)

Неустроев П.А. 1944 с. от ыйын 27 к. сэриигэ ыҥырыллыбыта. Ол ыһан баран, доруобуйатын туругунан уонна үлэтин учуоттаан, армияга барбата. 1944 с. Кэбээйи оройуонун «Кыһыл Малыда» колхоз председателинэн уонна райисполком инструкторынан үлэлиир кэмгэр үп хомуурун былаанын кыһылаахтык толорбутун иһин, Үп үлэһиттэрин ударниктарын аатын ингэрбиттэрэ уонна харчынан бириэмийэлэммитэ.

Аҕабыт үөрэххэ дьобурдаабын туоһунан 1945 с. коммунистар семинардарын үчүгэй уонна туйгун сыананан ситиһилээхтик бүтэрбитэ буолар. Бу дьылга комсомолга иитиллибит, эдэр, салайар үлэҕэ дьобурдаах киһини коммунистическай партия кэккэтигэр ылбытара.

1945 с. олохтоох промышленность народнай комиссарын бирикээһинэн саҕа тэриллибит промкомбинат директорынан Неустроев П.А. аһаҕаһа. Аҕабыт Кэбээйи оройуонугар 1937-1945 сс. үлэлиир кэмгэр кэргэнэ, оҕолоро 1 Хомуустаахха олоһорбуттара. Бастагы кэргэнэ Неустроева Анна Владимировна 1947 с. ыалдьан өлбүтүн кэннэ, оҕолорун Кирсань уонна Анисьяны Кэбээйигэ илдьэ барбыта. Уолун Петры Ядреев Николай Иннокентьевич дьон 1 Хомуустаах олохтооҕо илгэ ылбыта. Соҕотох киһи элбэҕэ оҕону ийэлэрэ суох кыһан ииптэҕэ биллэр суол буолабыта.

1947 с. атырдьах ыйын 26 күнүгэр Лебина Евдокия Семеновна кэргэн ылбыта. 1949 с. промкомбинат сабыллыбытынан сибээстээн, аҕабыт тыа хаһаайыстыбатын отделигэр зоотехнигынан, онтон старшай инструктор-бухгалтерынан үлэһэбитэ. Сэтинньи 29 күнүттэн (1949 с.) райсовет исполкомун уураабынан исполком плановый комиссиятын председателинэн аһаҕаһа.

Аҕабыт бастын үлэһит быһытынан Кэбээйи оройуонугар үлэлиир кэмгэр нэһилиэк уонна оройуон сөбүлүүтүгэр депутатынан, партийнай конференциялар делегаттарынан быһаардаммыта. Уокуруктааҕы быһаардыр комиссия секретарынан, чилиэһинэн, оройуоннай сөбүлүүтүгэр исполкомун чилиэһинэн үлэһэбитэ.

Көһөн кэлэн Партизанга олоһор кэммитигэр аҕабыт оҕолорун кизэһэ оһох таһыгар мунньан оһорон сэрии кэмгэр уонна ол кэнниттэн тыа сирин ыарахан олоһун кэпсирэ. Элбэх киһи хоргуян өлбүтүн, оһору харайыы, оһолорун олохтоһун туһунан уустаан-ураннаан сэхэргирэ. Тыа сирин сорох олохтоохторо тыһыннарын харыстанан сэриигэ барымаары тыага хорьоболлор. Ол эрйидээхтэри дезертирдэр дьон ааттанан сойуолуур үлэ баара. Ол да иһин аҕабыт сэрии оройуон эппиэттэргэ үлэһитин быһытынан карабин саалаабыта. Күрүөйэхтэри туууга актыыбынайдык кыттыта.

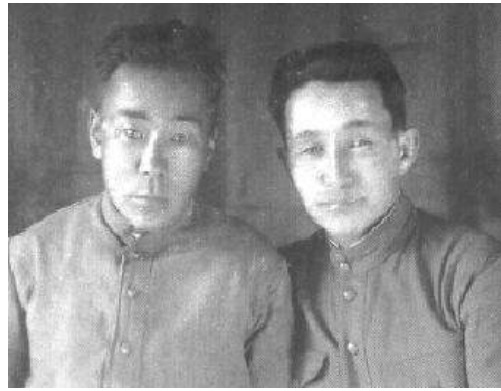
Сэрии бүтүтүн кэннэ, 1947 с. «За трудовую доблесть» дьон мэтээлинэн тыһыла үлэһэбит үгүс дьоннор ортолоругар кини эмиэ наһараадаламмыта.

1950 с. кини Ворошилов аатынан улахан колхоз председателинэн аһаҕаһа. Бу да дуоһунаска ситиһилээхтик үлэһэбитэ. Ол курдук, 1951 с. Саха АССР Министрдарын Советын уонна Партия уобаластааҕы комитетын уураахтарыгар олоһуран, түүһүгүтүттары былаанын 194,5% толорбуттарынан аҕабытыгар махтал сурук туттарыллыбыта. 1952 с. Тыа хаһаайыстыбатын

министерствота тэрийбит бирийдээх колхоз председателин курстарыгар үөрэммитэ.

Петр Неустроев билигин хаҕатаары 1952-1953 сс. үс сыллаах агротехнологическай курстары туйгун сыананан бүтэрэн тыа хаһаайыстыбатын II разрядтаах сүөһү иититин маастара дьон званиеһы ылбыта. 1953 сылтан Тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар старшай зоотехнигынан, бухгалтерынан, онтон оройуоннааҕы финансовый отдел старшай инспектор-ревизоруна үлэһэбитэ. Очотооһуота инспектор-ревизор дуоһунаһа суолталаарын Үп министрин бирикээһинэн аһаҕаһа туоһулуур.

Аҕабыт Кэбээйигэ үлэлиир кэмгэр айылҕа бултуурун-алтыгырын сөбүлүүрө. Билигин даҕаны Кэбээйи улууһа балыгы-

нан, атын да булдунан, сураҕыраар. Ол курдук, элбэх кыһу, улахан балыгы сүгөнэн суоран тоннуу сирибитин өйдүүбүн.

Кэбээйи оройуона үчүгэй тэриллилээх оройуоннар аһаҕаһаарыгар кирибитин кэннэ, дойдулаах киһи быһытынан аҕабыт кэргэнин, оҕолорун кытта 1955 с. Нам оройуонугар көһөн кэлбитэ. Бу кэмтэн ылата 1 Хомуустаах Таастаахтааҕы учаастагы комплекснай биригээдэтин биригээдиинэн, онтон 1957 сылтан 1 Хомуустаахтааҕы Жданов аатынан колхоз председателин солбуйааччытынан үлэһэбитэ. Бу кэмтэн олохтон өлөн туоруор диэри Партизан бөһүөлөгэр колхозка, совхозка үлэһэн, оһорон ааспыта. Араас үлэһэргэ үлэһэбитэ. Ол курдук биригээдиинэн, оттооһун кэмгэр звено салайааччытынан, рабочайынан.

Аҕабыт 1966-1967 сс. Сэдэнэ арыга оттуур звенону салайытын өйдүүбүн. Үлэһиттэри, ол иһигэр оһолору кытары, бири тыһы булан, табан аттаран туруорара. Звено былааны толорон бириэмийэ ылбыта. Сирин бүтэрэн Кэнкэмэ үрүөҕү тахсан күһүн оттообута. Таайбыт Герман Петрович от оҕустара, мин от мустарарым. Герман ат аһаһыра. Ол сайын аан бастаан от оҕустарага үөрэммитим.

Бири оннук күн от оҕустара хаалбытым. Ол сьрыттаһына, арай, тыас «тас» гынна да, аттарым ойон кэбиһтилэр. Мин олохпуттан эһиллэн хаалдым. Охсор массынам үлэһэбитинэн, аттарым кыра талахтар быыстарыгар кириэн, хотуура талааха харан тохтоотулар. Сүүрэн тийэн көрбүтүм, аттарым бостуруонкаларыгар көлөттөн хаалбыттар. Хайдах да гынар кыах суох. Быһаҕым суоҕа. Өйдөөн көрбүтүм, бостуруонкалар косилкага холбонор буолталара элэйэн тостон хаалбыт. Ол иһин аттарым сиргэнэн ойбуттар. Бэрт уһундук хаһытыан дьонум кизэһилик куобахтаах тийэн кэлдилэр. Мөҕүллэр киһи буоллум дии санаабытым. Хата, дьонум мин эчэйбэтэхпиттэн үөрдүлэр.

Аҕабыт сааһыран баран субай сүөһүгэ бостуруктаабыта, кыһын сылаас ойбон дьон «Балла» күөлүгэр сүөһү уулуур ойбонун отторо. Бу очотооһуота

сүөһүнү иитиигэ бири саҕа ньыма буолбута. Билигин манньк технология туттуллубат. Сүөһү кыһын сылаас ууну иһэрэ туһалааҕа саарбаҕа суох. Билигин иһыһылы кэмгэр манньк ньыма сөргүтүүххэ сөп.

60-с сыллардаахха Партизанга бастакынан осеменатор үөрэбин куоракка үөрэнэн баһылаабыта. Онно аан бастаан микроскоп дьон оҕус сизэмэтин көрөр тэрили көрбүтүт. Аҕабыт суоҕар араас кыра харамайдары, ол иһигэр очотооһу тыа дьонугар кестөр быт атахтарын дыктиргээн көрбүт.

Кини тыл этэр уонна суруйар дьобурдааҕа. Нам оройуонун радиотыгар, «Ленин суола» хаһыатыгар бэйэтин санаатын этэрэ. Үлэһэннээхтэрэ кэпсиллэринэн, кини тыл этэрин истээри аһаҕаһа мунньахтааҕа сьылдылаара. Этиилэрэ истээччилэргэ ыһыннарылаах буолара. Петр Алексеевичи киһи быһытынан чизэһинэй, үлэтигэр бэриинилээх, дьону кытары сымнаас сьыһыаннаах этэ, оһолорун улаханньк мөхпүтүн, таһыйытын өйдөөбөһүтүн.

Аны санааталха, эдэр сааһыгар — Нам оройуонугар, сиппит-хоппут кэмгэр — Кэбээйи оройуонугар, ити оройуоннар сайдалларын туһугар ситиһилээхтик, күүһэ кыһайарынан үлэһэбитэ эбит. Ону оройуоннар бэйэлэрин

сайдьыларын көрдөрөр музейдарыгар, историяны арылар кинигэлэригэр ахтаахтара дьон эрэнэбин. Хомойуох иһин, Партизан бөһүөлөгүн историятын көрдөрөр биһиги учууталбыт Стручков С.Н. тэрийбит музейин үлэтэ кэхтэн ээр. Манна оройуон, нэһилиэк уонна оскуола салалтата болдомто уураанаада. Сайдьылаах, кэскиллээх эдэр ыччаты иитиигэ нэһилиэк историятын билии туһалааҕа саарбаҕа суох. Идеологическай үлэни ханнык да үчүгэй олох, хамнас, дьиз-уот солбуйбат.

Аҕабыт хаһыатынан, радионан Партизан бөһүөлөгэ киэркэйэрин, сайдарын туруорсара. «Былыр-былыргыттан киһи, сүөһү үөскээбит, ыал элбэҕэ олоһорбут Лена эбэ хотун кытыгыгар өлгөм үүнүлүүх Эһэлээх, Орто-Арыы, Сэдэнэ дьон оттуур сирдэрлээх, ууна аһараабат уйгу бийаннаах кыһыл көмүс туорах сэлэһинэй сизэмэлээх Партизан учаастага (отделениета) «Нам» совхоз биригээдэтэ» дьон суруйара.

Биһиги дьиз кэргэн кыраҕас дьизэ оһорон, бары үөрэхпитигэр ситиһэн, орто ыал кэмминэн олоһорбупут. Аҕабыт хаһан даҕаны биһиэхэ бу суох, бу тийибэт дьон дьонго кэпсээбэтэ. Хата, ол оннугар, сороһор оттор да маһа суох оһорон, биһиэхэ барыта баар дэнэрэ. Ол кырдыга кини иитэн таһаарыт оһолоругар буоллаҕа. Философскай көрүүнэн сунҕана сьылдыр киһиэхэ үчүгэй сыстыбата биллэр. Аҕабыт итинник дэлэгэй санаалааһын таайыт Алексеев Герман Петрович 80 сааһын туоһуларыгар сөһөн-махтайан ахтабыта.

Петр Алексеевич Неустроев 73 сааһыгар 1983 с. муус устар 2 күнүгэр ыалдьан олохтон туораабыта.

НЕУСТРОЕВ
Михаил Петрович,
ветеринарнай наука доктора,
профессор, Россия уонна Саха сирин наукаларын үтүөлээх үлэһитэ, Саха сирин наука ситиһиллэрин Госу-дарственной бириэмийэтин лауреата, Тыа хаһаайыстыбатын научнай-чинчийэр институтун директор, Партизан нэһилиэгин уонна Нам улууһун бочуоттаах гражданина

БИҨИГИ КИЭН ТУТТАР УЧУУТААЛААРБЫТ

Оскуола коллективин үрдүкү категориялаах директорын Марфа Ивановна салайан үлэли сьылдыар.

Коллектив оһу түмсүүлээх, эйэлээх, бири санаанан салайтаран үрдүк таһымнаахтык үлэлиллэр, элбэх ситиһиллэрдэ иһтэр. Учууталлар коллективтэр-үөрөтэр үлэтин тупсарыгар бары кыһамньыларын ууран үлэлиллэр.

Оскуола иитэр үлэтин сүрүн сорукарынан оҕо дьобурун сайыннарыы, өйүн-санаатын көбүлээһин, чөл олоһу өрө тутуу, төрөһүтү кытары ыкса үлэһэһин систематын сайыннарыы буолаллар.

Иити үлэтигэр аныгы олох ирдэбилинэн тэннэ ыһыһан үлэли-хамсыы сьылдыалларыттан, төрөһүтүтэр учууталларытын хайһаахпытын эрэ сөп. Итини таһынан кылаас таһынааҕы үлэ араас спортивнай, самодетельность көрүннэригэр кыттан, оскуолалар икки ардыларыгар куруук инники миэстэлэргэ сьылдыаллар.

Улууска, республикаҕа ытытыллар предметнэй олимпиадаларга, «Инники хардыы» конференцияга, араас ааһыларга актыыбынайдык кытталлар. Үөрэнээччилэр кизн темалары ааһан, чинчийэн сайдаллар, элбэһи биллэрүкөрөллөр. Учууталлар оһолору кытта ыкса үлэһэн, кэскиллээх үлэни ытыталлар, оскуолаарын аатын ааттаталлар.

Оһону эт-хаан өтүүнэн сайыннарыыга доруобуйа күнэ, эстафеталары көхтөөхтүк тэрийэн ытыталлар.

Манна барытыгар оһолор, учууталлар, төрөһүтүтэр ыкса сибээстээхтик үлэһэн, сонун бизчэрдэри, көрсүһүүлэри, бэсидэллэри, конкурстары тэрийэн сэрэхтик оһоробут.

Үөһэ ахтыллыбыт күрэхтэһиилэргэ кыттан үөрэнээччилэр уонна учууталлар өттүлэригэр элбэх сыраны эрэйэр.

Бу оскуолаҕа үөрэммит үөрэнээччилэр, билигин гимназия, саха-французскай курдук оскуолаарга тийэн үчүгэйдик үөрэнэ сьылдыалларыттан биһиги төрөһүтүтэр кизн туттабыт.

Урукку сьылларга Никольскай алын сүһүөх оскуолатыгар үөрэнэ сьылдыбыт оһолор ахтар-саныыр оскуолаарыгар, маннайгы учууталларыгар кэлэн көрсүһэн, кэпсэтэн-ипсэтэн, сүбэлэтэн-амалатан аһааллар, сибээстэрин быспаттар. Мантанда көстөр, учуутал оһоно истин сьыһана үйэлэргэ умнуллубата, иитиигэ-үөрэтиигэ сүрүн оһу буолара.

Күндү, убаастыыр учууталларытын Марфа Ивановнаны, Наталия Николаевнаны, Светлана Аркадьевнаны, Саргылана Егоровнаны, Марина Николаевнаны, Айталина Петровнаны үбүлүүдээх 80 сьылгытынан ис сүрэхпиттэн төрөһүтүтэр ааттарыттан истинник эбэрдэлибит. Эһиги сыралаах үлэтигэр ситиһиллэри, олоххутугар дьолу, ыстаал доруобуйаны, инникитин өссө сайдан үрдүк чьпччалларга дабайаргытыгар баһарабыт. Айымньылаах үлэбит үүнэр көлүөнэҕэ өрүү үтүө хоһобур буоллун! Үөрөһпит оһолоргут үөрэх-билии аартыгынан сирдэтэн, кэрэҕэ-сырдыкка таһа турдуннар.

Бары махталы кытары төрөһүтүтэр ааттарыттан төрөһүтүт комитетын председателэ ЭВЕРСТОВА Надежда Владимировна

(Төлөбүрдээх төрөккэ бэчээттэнэр)

айыы 65 сьылгыгар уонна оскуолабыт 80 сьыллаах үбүлүүгүгэр.

Олунньу ыйга нэһилиэкпитигэр 2010 сьыл Учуутал сьыһынан биллэриллэр үчүгү үлэ-эһаһыта буолар. Манна үөрэнээччилэр, төрөһүтүтэр, общественность кэлэн эбэрдэлээн элбэх үтүө тыллар этиллибиттэрэ. Оскуолабыт иһинэн ытытыллыбыт «А ну-ка, учителя» конкурс сүрдээх сэрэхтик, интэриһинэйдик ааспыта.

Улуу Кыайыы 65 сьыллаах үбүлүүгүгэр көрсө нэһилиэккэ пааматынньык тутуугугар аһаҕаһа кыттан коллектив 5000 материалнай көмөнү онордубут уонна эбэрдэ концертка кытыһыбыт. Маны таһынан нэһилиэккэ икки ардыларыгар ытытыллыбыт Улуу Кыайыыга аһаҕаһа нэһилиэк фестивалыгар коллектив 100% кытыһыныбыт.

Улуустааҕы комплекснай спартакиадаҕа 2003 сьылтан кыттан ытытыллыбыт көрүннэргэ барытыгар миэстэлэһэбит. Саҕа дьыллааҕы конкурсука сонунан сонун театриализованнай представлениелары туруоран дьон биһирэбилин ыллыбыт. Сьыл аайы кыттан бириистээх миэстэҕэ тиксэһиппит.

2004 сьылтан профсоюзнай тэригэлэр икки ардыларыгар уус-уран самодетельностька көрүү-конкурс саҕаламмыта. Манна эмиэ барытыгар кыттан миэстэлэһэн кыайыы өрөгөйүн билбиппит.

Оскуолабыт иһигэр ансамбль уонна көр-күлүү мини-театрын тэрийбиппит. Күүстээх үлэ кэнниттэн сьынньана таарыйа муһунубут да ылыһыбыт. Нэһилиэк дьонугар, төрөһүтүтэрбит иннилеригэр дээбэлээх-хоһоолоох сценкалары туруоран күллэрэбит, үөрдэбит. «Намьына» вокальнай ансамблы кытта элбэх нэһилиэктрэинэн гастроллааһыппыт.

Быйыл улахан ситиһиибитинэн Учуутал сьылгыгар аһаҕаһа улууска бастакынан ытытыллыбыт «Профсоюзный лидер-2010» күрэххэ кыттан бэйэбит группабытыгар 1-кы миэстэ буолбуппут. Үгүкү күрүөҕэр «Танцы народов мира» — 2 миэстэ, спортлинга — 3-с миэстэ. Нэһилиэккэ, улууска ытытыллыбыт Кыайыы параадыгар коллектив 100% кытыһыны ылла, эбэрдэ конферка кытыһына.

Быйыл күһүн биһиги үлэһиппит, коллектив бастын спортсменката Эверстова Н.В. дьиз кэргэнэ республиканскай спортивнай дьиз кэргэн «Мама, папа и я — спортивная семья» күрүөҕэр кыттан бастагы миэстэни ылан, президент аһаҕаһа бириинэн наһараадаламмыттар.

Оскуола олохтоох Сир музейин кытта ыкса сибээстээхтик үлэлиир. Быйыл бурдук ыһылыгыта 200 үбүлүүдээх сьылгыгар оскуола үлэһиттэрэ субоугунньуктаан уонна музей материальнай базатын бөһөргөтөргө харчынан көмөлөстүбүт.

Кыра дэриэбинэҕэ учуутал улахан оруолу ылар. Оскуола үлэтинэн мунурдаммакка эрэ нэһилиэк үлэтигэр актыыбынайдык кыттыбыт. Олохтоох дьаһалта өттүттэн нэһилиэк үлэтигэр ирдэбили туруорар. Бары общественнай үлэһээхпит. Нэһилиэккэ ытытыллар бары мэроприятиелартан туора турбаппыт. Тематическай бизчэрдэри, конкурстары, көрсүһүүлэри салайан ытытыбыт. Кулууп үлэһиттэрэ биһигиттэн куруук сүбэ-ама ыталлар, үлэһэригэр көмөлөһүннэрэллэр.

Тыа учуутала бары өттүнэн актыыбынай позициялаах, чөл олоһу туһунан буоллаһына, нэһилиэккэ улахан ытыктабылынан туһанар. Биһиги коллектив бу манна толору эппиэттиир дии саныыбын.

Биһиги профсоюзнай үлэҕэ кыттыбыты кыра коллективтытын өссө түмсүүлээх, эйэлээх онорор.

НЕРАТОВА С.Е.,
оскуола профкомун
председателэ

PDF Compressor Free Version

Понедельник, 7 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Жди меня
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
22.30 Т/с «Московская сага»
 23.30 Познер
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «Отель «Вавилон»
02.20 Х/ф «Мистер Джонсон»
04.10 Т/с «Петля - 2»

Вторник, 8 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20, 04.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
22.30 Т/с «Московская сага»
 23.30 Д/ф «За кулисами визита»
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «Отель «Вавилон»
02.20 Х/ф «Психоз»

Среда, 9 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости

Понедельник, 7 июня
 11.00 Волейбол.
 13.00, 15.00, 18.10, 21.35, 04.15, 07.30 Вести-Спорт
 13.15, 07.45 Бокс. Чемпионат Европы.
 15.10 Вести-Спорт.
 15.20 Теннис. Ролан Гаррос. Женщины. Финал.
 18.00, 21.25, 04.00 Вести.ru
 18.25 Моя планета
 21.55 Бокс. Чемпионат Европы.
 00.55 Баскетбол. Чемпионат России. Мужчины. Финал.
 02.45 Неделя спорта
 04.30 ЮАР-2010
 05.05 Наука 2.0. Моя планета
 08.40 Баскетбол.
 10.15 Баскетбол. НБА. Финал.

Вторник, 8 июня
 12.00, 19.40 Неделя спорта
 13.10, 15.00, 18.10, 21.35, 04.15, 07.10 Вести-Спорт
 13.25, 07.20 Бокс. Чемпионат Европы.
 15.15 Рыбалка с Радзишевским
 15.30 Теннис. Ролан Гаррос. Мужчины. Финал.
 17.30 Скоростной участок
 18.00, 21.25, 04.00 Вести.ru
 18.20, 05.05 Моя планета
 20.55, 04.30 ЮАР-2010
 21.55, 02.45 Бокс. Чемпионат Европы.
 00.55 Баскетбол. Чемпионат России. Мужчины. Финал.
 09.10 Баскетбол. Чемпионат России. Мужчины. Финал.

09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20, 04.30 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
22.30 Т/с «Московская сага»
 23.30 Среда обитания
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «Отель «Вавилон»
02.20 Х/ф «Зицпредседатель»

Четверг, 10 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20, 04.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
 22.30 Человек и закон
 23.30 Д/ф «Бунт Енисея. Хроника укрощения»
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «Отель «Вавилон»
02.20 Х/ф «Брокер»

Пятница, 11 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Х/ф «Миссия невыполнима - 2»

Среда, 9 июня
 11.00 Волейбол.
 13.00, 15.00, 18.10, 21.35, 04.15, 07.10 Вести-Спорт
 13.15 Бокс. Чемпионат Европы. Трансляция из Москвы
 15.15, 10.45 Рыбалка с Радзишевским
 15.25 Экспедиция «Трофи-2010»
 17.30 Точка отрыва
 18.00, 21.25, 04.00 Вести.ru
 18.25, 05.05 Моя планета
 20.20 Чемпионат мира по футболу.
 20.55, 04.30 ЮАР-2010
 21.55 Бокс. Чемпионат Европы. 1/4 финала.
 07.20 Бокс. Чемпионат Европы. 1/4 финала.

Четверг, 10 июня
 11.00 Баскетбол. НБА. Финал.
 13.00, 15.00, 18.10, 00.10, 03.35, 07.10 Вести-Спорт
 13.15, 15.15, 18.20 Чемпионат мира по футболу.
 18.00, 00.00, 03.20 Вести.ru
 21.00, 00.25 День футбола
 03.55 Официальный концерт ФИФА.
 07.20 Наука 2.0. Моя планета

Пятница, 11 июня
 11.00 Бокс. Чемпионат Европы. 1/4 финала.
 12.40, 15.00, 17.45, 23.35, 04.15, 06.15 Вести-Спорт
 12.55 Кто выиграет ЮАР-2010?
 15.15, 01.45 Официальный концерт ФИФА.
 17.35, 23.25, 04.00 Вести.ru
 17.55 Бокс. Чемпионат Европы. 1/2 финала.
 23.55 Формула-1.
 02.50 ЮАР-2010
 04.30 Вести-Спорт.
 04.35 Волейбол. Мировая лига. Мужчины.
 06.30 Футбол. Чемпионат

полнима - 2»
 00.00 Чемпионат мира по футболу 2010: Сборная ЮАР - сборная Мексики
 02.20 Большой финал. Чемпионат мира по футболу 2006
04.00 Х/ф «Последний танец»

Суббота, 12 июня
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.10 Мультфильм
06.50 Х/ф «Звезда пленительного счастья»
10.10 Х/ф «Офицеры»
12.10 Х/ф «Карнавал»
 15.00 Голосающий КиВиН
18.00 Х/ф «Сестренка»
 19.30, 21.15 Достояние республики
 21.00 Время
22.00 Х/ф «Исчезнувшая империя»
 00.00 Чемпионат мира по футболу 2010: Сборная Аргентины - сборная Нигерии. Прямой эфир из ЮАР
02.00 Х/ф «Полет Феникса»
 04.30 Чемпионат мира по футболу 2010: Сборная Англии - сборная США. Прямой эфир из ЮАР

Воскресенье, 13 июня
 06.00 Чемпионат мира по футболу 2010: Сборная Англии - сборная США. Прямой эфир из ЮАР
 06.30, 10.00, 12.00 Новости
 06.40 Д/ф «Слабый пол. Проверка на прочность»
 07.30 Играй, гармонь любимая!
 08.10 Мультфильм
 09.00 Умницы и умники
 09.40 Слово пастыря
 10.10 Смак
 10.50 Д/ф «ЮАР. Львы, алмазы, футбольный мяч»
 12.10 Маленький принц. Благотворительная акция «Подари жизни!»
 13.40 Д/ф «Две войны Ивана Кожедуба»
14.40 Т/с «Широка река»
 17.00 Д/ф «Жак Ив Кусто. Гражданин океана»
 18.00 Живой мир
 19.00 Посвящение
 21.00 Время
 21.25 Что? Где? Когда?
 22.30 Музыкальный фестиваль «Рок над Волгой»
00.30 Х/ф «Отбой»
02.50 Х/ф «Спасая Сару Кейн»
 04.30 Чемпионат мира по футболу 2010: Сборная Германии - сборная Австралии. Прямой эфир из ЮАР

мира. ЮАР-Мексика.
 08.35 Баскетбол. НБА. Финал.

Суббота, 12 июня
 10.25, 15.50 Футбол.
 12.35, 15.00, 18.10, 23.30, 04.30, 06.15 Вести-Спорт
 12.50 Футбол. Чемпионат мира. ЮАР-Мексика.
 15.10, 04.45 Вести-Спорт.
 15.20 Будь здоров!
 18.00, 04.15 Вести.ru
 18.20 Индустрия кино
 18.50, 09.25 Моя планета
 20.10, 06.30 ЮАР-2010
 20.55 Футбол. Чемпионат мира. Корея - Греция.
 23.45 Бокс. Чемпионат Европы. Финалы.
 02.55 Формула-1. Гран-при Канады. Квалификация.
 04.50 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. Россия - Египет
 07.15 Футбол. Чемпионат мира. Корея - Греция.

Воскресенье, 13 июня
 10.30, 15.45 Футбол. Чемпионат мира. Аргентина - Нигерия. Трансляция из ЮАР
 12.40, 15.00, 18.10, 23.30, 04.30, 06.15 Вести-Спорт
 12.55 Футбол. Чемпионат мира. Англия - США.
 15.10, 04.45 Вести-Спорт.
 15.20 Страна спортивных
 18.00, 04.15 Вести.ru
 18.20 Футбол. Благотворительный матч «Под флагом Добра!»
 20.10, 06.30 ЮАР-2010
 20.55 Футбол. Чемпионат мира. Алжир - Словения.
 23.45 Футбол. Чемпионат мира. Сербия - Гана.
 01.55 Формула-1. Гран-при Канады. Прямая трансляция
 04.55, 09.25 Моя планета
 07.15 Футбол. Чемпионат мира. Алжир - Словения.

Понедельник, 7 июня
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Встреча»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Богатая и любимая»
12.45 Т/с «Путейцы - 2»
14.50 Т/с «Тайны следствия»
16.30, 00.10 Т/с «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Дворик»
18.05 Т/с «Ефросинья»
19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Детективное агентство «Иван да Марья»
 22.50 Дежурный по стране
 23.50 Вести+
 00.40 Д/ф «Засекреченный герой Советского Союза»

Вторник, 8 июня
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Красота по-советски. Судьба манекенщицы»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Богатая и любимая»
12.45 Т/с «Путейцы - 2»
14.50 Т/с «Тайны следствия»
16.30, 00.10 Т/с «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Дворик»
18.05 Т/с «Ефросинья»
19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Детективное агентство «Иван да Марья»
 22.55 Д/ф «Бермудский треугольник. Логово дьявола»
 23.50 Вести+
00.40 Х/ф «Луговые собачки»

7 июня, понедельник
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Геван»: Санаа салбааһына... (по г.Якутску)
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Холобур буолар олох...» («Хотун Булуу») ТВ
 18:45 «Күнчээн»: Айыы оҕото
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Көмүскэл»
 19:30 «Харах даһыгар»
20:30 «Саха сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:10 «Эргимтэ»
 21:25 «Служение Ее Величеству Природе»
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)

8 июня, вторник
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Полярная звезда»: Эврика (по г.Якутску)
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Үтүө киһи туһунан иһирэх тыһынан...» («Ньурба») ТВ
 18:45 «Күнчээн»
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Бизнес-формула»
 19:30 «Чэигэн»
 20:15 «В поисках профессии»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
 21:05 «Байанай»
 21:35 «Простые истины»
22:05 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)

9 июня, среда
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Уус-Дьаангы инники кирбиилэрэ» («Заполярье») ТВ (по г.Якутску)
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Олонхо ыһыабын көрсө» («Бердэйдэс») ТВ
 18:45 «Күнчээн»
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Тыа сирэ»
 20:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («Алмаастаах кыраай») ТРК
21:50 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 22:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по г.Якутску)
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:35 «Умнуман буойуттары!» («А

КОНТАКТНЫЕ ДАННЫЕ ПУНКТОВ СБОРА ГУМАНИТАРНОЙ ПОМОЩИ В УЛУСАХ (ГОРОДАХ) РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

Улус	Пункт приема	Адрес прием. пункт	График работы	Ответств. лицо	Номер телефона
г. Якутск	ГУ СО «Физкультурно-спортивный комплекс «Эрэл»	г. Якутск, ул. Ленинская, 11/1	9 час. — 17 час. Обед 13-14 час.	Дьячкова Миралея Ивановна	8(4112) 45-2610
Хангаласский	ГУ СО «Комплекс. Центр соц.-быт. обслуж. нас.»	г. Покровский, ул. Бр. Ксенофонтов., 24а	круглосуточно	Иванова Елена Ивановна	8(41144) 45-284
Намский	Упр. соц. защиты населения и труда	с. Намцы, ул. Ч. Винокурова, 11/1	9 час. — 18 час. Обед 13-14 час.	Гуляева Варвара Иннокентьевна	8(41162) 4-1163; 4-18-40
Мег. Кангалас	Упр. соц. защиты населения и труда	с. Майя, ул. Советская, 27/1	9 час. — 18 час. Обед 13-14 час.	Скрябина Татьяна Николаевна	8(41143) 41163
Усть-Алданский	Упр. соц. защиты населения и труда Библиотека «Сыккыс»	с. Борогонцы, ул. Ленина, 24 с. Борогонцы, ул. Ленина, 82	9 час. — 18 час. Обед 13-14 час.	Алексеев Анатолий Гаврильевич Атласова Марфа Николаевна	8(41161) 4-2704; 4-11-51 8(41161) 4-2704

ПОЛОЖЕНИЕ

о проведении VI республиканского Фестиваля физкультурного комплекса нормативов «Эрэл», посвященного Году учителя

1. Цели и задачи:

VI республиканский Фестиваль физкультурного комплекса нормативов «Эрэл» проводится в рамках реализации политики оздоровления населения Республики Саха (Якутия).

Цель: Смотр постановки физкультурно-оздоровительной работы общеобразовательных учреждений республики по физкультурному комплексу нормативов «Эрэл».

Основные задачи:

- укрепление здоровья подрастающего поколения, вовлечение детей и подростков в систематические занятия физической культурой и спортом;
- повышение двигательной активности и формирование у подростков здорового образа жизни;
- популяризация спортивного стиля жизни обучающихся;
- развитие массового физкультурно-спортивного движения школьников;
- выявление лучшего образовательного учреждения по работе физкультурного комплекса нормативов «Эрэл».

2. Сроки и место проведения

Фестиваль проводится по нормативным требованиям республиканского физкультурного комплекса нормативов «Эрэл» и настоящего Положения. Суперфинал проводится в с. Намцы Намского улуса с 9-11 июня 2010 г.

- I этап — школьный апрель 2010 г.
- II этап — улусный (городской) май 2010 г.
- III этап — суперфинал 9-11 июня 2010 г. (день приезда 9 июня 2010 г.)

На суперфинал приглашаются победители II этапа улусного (городского). Подтверждение на участие направить по адресу: г. Якутск, пр. Ленина, 4/2, управление физического воспитания и спорта Министерства образования Республики Саха (Якутия).

Контакт. тел./факс: 34-06-51 или ufvs@mail.ru.

3. Общее руководство

Общее руководство подготовкой и проведением I этапа Фестиваля физкультурного комплекса нормативов «Эрэл» осуществляются администрацией школ, II-III этапы управлением образования улусов, отделом спорта и молодежи. Министерства образования Республики Саха (Якутия), НВК «Саха», Государственным комитетом Республики Саха (Якутия) по физической культуре и спорту.

4. Участники и условия проведения

К соревнованиям допускаются 5 юношей и 5 девушек среди 8 и 10 классов. На II этап допускаются победители школьного этапа. На III этап допускаются победители улусного (городского) этапа. На заключительном этапе разрешается участие команд различных школ улуса (города) среди юношей и девушек 8 и 10 классов. При выявлении замены участника команда автоматически снимается с соревнования и лишается награды.

Победитель улусного (городского) этапа представляет на III этапе мандатную комиссию следующие документы:

- заявку на участие в Фестивале с визой врача, подписью директора школы и начальника МУО;
- паспорт и копия паспорта участника;
- сводные технические протоколы школы — с указанием технических результатов по всем видам нормативов «Эрэл», кроме лыжных гонок, плавания, туризма и метания гранаты на дальность, заверенные директором школы и начальником МУО;
- приказ МУО о результатах состязаний II этапа Фестиваля с приложением списка учащихся;
- приказ МУО об ответственности за жизнь и здоровье учащихся;
- копию страницы классного журнала, заверенная директором школы.

5. Определение победителей и условия подведения итогов

Победители и призеры определяются по отдельности как среди девушек, так и среди юношей. Победители выводятся среди 8 и 10 классов.

Команда юношей и команда девушек, занявшие 1, 2, 3 места в I этапе Фестиваля «Эрэл» награждаются грамотами администрации школы.

Победители и призеры II этапа Фестиваля «Эрэл» награждаются медалями и грамотами МУО.

Участники, занявшие 1, 2 и 3 места в отдельных видах норматива комплекса «Эрэл» определяются по техническому результату. В абсолютном зачете занятые места определяются по наименьшей сумме мест, занятых в каждом виде норматива. В случае равенства результатов у двух и более участников места определяются по качеству занятых мест 1-2-3 и т.д. При случае неучастия в отдельном виде норматива участнику начисляются штрафные баллы как за последнее место. Места по якутским национальным прыжкам выводятся по сумме троеборья, набранных участниками.

6. Финансовые условия

Расходы по организации и проведению I и II этапов несут МУО, отделы спорта и молодежи, III этап — Управление физического воспитания и спорта Министерства образования Республики Саха (Якутия), Государственный комитет Республики Саха (Якутия) по физической культуре и спорту, НВК «Саха» обеспечивают трансляцию Фестиваля.

Расходы по питанию, проживанию и проезд несут командирующие организации.

Именная заявка

NN	ФИО (полн.)	Улус	Образ. учрежд. (полностью)	День, месяц год рож.	Пасп. данные (когда, кем выдан)	Кл	ФИО учителя (полностью) Виза врача, печать

Данное положение является официальным вызовом на Фестиваль

Кыайы 65 сылыгар уонна «Нам» совхоз 50 сылыгар аналлаах үһүс төгүлүн ытыллар «Сындыыс» бириһигэр Нам улуухугар биирдиилээн бастыыр иһин аһаҕас ат сүүрдүүтүн БАЛАҤЫАННЫБАТА

1. Сыала-соруга:

— Нам улуухун биир бастың сүүрүк атын «Сындыыс» аатын үйэтитиги;

— Улуу Кыайы 65 сылынан уонна «Нам» совхоз тэриллибитэ 50 сылыгар ананар;

— нэһилиэһиҥиз чөл олоһу пропагандалааһын.

2. Ытыллар сирэ уонна күнэ-дьыла:

1 Хомустаах нэһилиэгэ, «Ары-Тигит» арҕаа сиригэр, бэс ыйын 14 күнүгэр, кизэ 17.00 чаастан. Мандатнай комиссия үлэтэ бэс ыйын 13 күнүгэр 15.00 чаастан олохтоох дьаһалта дьиэтигэр.

3. Күрэхтэһии усулуобуйата:

— I группаҕа ыраас хааннаах сүүрүк аттар;

— II группаҕа сиэнчэр (хаан анардара) аттар;

— III группаҕа саха борудатын аттара.

Дистанциялара:

800 м, 1200 м, 1600 м, 2400 м, 3200 м, 4800 м.

Төрдүс сүүрүүгэ (2400 м) «Сындыыс» Кубога хаан анардара (сиэнчэр) аттарга оонньонор.

4. Наһараадалааһын:

Кыайылаахтарга уонна призердарга грамоталар, мэтээллэр уонна сыаналаах бириистэр туттарыллаллар.

5. Нэһиликтэр хамаандаларыттан усунуос — 500 солк. Ат сүүрдүүтүн программатын сыаната — 100 солк. Программа нүөмэринэн бириистэр оонньооллор.

Бу балаһыанньа күрэхтэһиитэ ыңгыры быһытынан биллэриллэр.

Тэрийэр комиссия

**БОЛҔОЙУН!
НАМҤА
«ЫРААС УУ»!**

Ыраас ууну Нам с., Чернышевской уул. 6-гар аты-

ылаһааха сөп. «РЕАЛ-право» ХЭТ дьийэтигэр (урукку «Народные промыслы» маҕаһын). Дьийэтиэрдэн биэриэпитин сөп. Баллоннаах уу сыаната — 150 солк.

Ыраас ууну иһиэң — чөл туруктаһыаң.

Тел. 42-6-00

ИҤИРЭХ ТЫЛААР

Дорогая **НАТАЛЬЯ КИРИЛЛОВНА!**

От имени родителей и учащихся 4 «а» класса Намской средней общеобразовательной школы N 2 поздравляем с выпуском и выражаем слова искренней благодарности за Вашу высокую педагогическую компетентность, методическое мастерство, умение подобрать ключи к детскому сердцу.

Желаем крепкого здоровья, новых свершений, всего наилучшего.

С уважением, родительский комитет 4 «а» класса

Вы были нам поводырем,
«Азы» и «буки» постигали,
И пальчики неловкие
Писать Вы научили,
И что такое Родина,
Мы с Вами ощутили!
Теперь, хоть пятиклассниками мы стали,
К Вам чувства нежные питаем
И Вас особо благодарим!

Күндү кыыспын, таптыыр ийэбин, эдьийбитин, Намнаабы мугулааһың олоһула кылаабынай бухгалтерын **ВАЛЕНТИНА ВАСИЛЬЕВНА СЕМЕНОВАНЫ** олоһун омурҕанынан, 50 сааскын туолар өрөгөйдөөх күнүңүнэн итиитик-истинник ис сүрэхтэң ийэң туран эвэрдэлибит!

Истинник саныыр киһибит Эн кыһамнылаах үлэҥин, ийэ, эдьийи быһытынан биһиэхэ сүмэлээх сүбэҥин-амаҕын, сылаас сыһыаңның мэлдьи үрдүктүк сыаналыбыт. Эн куруутун бу курдук сайынгылы сылаастык, сааскылы сайаастык үөрэ-көтө, мичилийэ сырыт. Баҕа санаа бастыңын, үтүө санаа үтүмэнин баҕаран туран саха күндү тааһа алмаас курдук кытаанах доруобуйаны, үлэҕэ үрдүк чыпчааллары, дьыэ кэргэнгэр өйөһүүнү-өйдөһүүнү баҕарабыт. Олоһун толору дьолунан туоллун, саргынан арыалланын. Сахалыы сырылачы сыллыбыт-ууруубут!

Эвэрдэни кытта Хатырыктан ийэң Христина Михайловна, кыһың Наташа, Макаровтар, Дьяконовтар, Федоровтар, Кузьминнар

Нам улуухун 1 Хомустаах олохтооһун, күн күбэй ийэбитин, эбээбитин **СТРУЧКОВА АННА ЕГОРОВНАНЫ** 60 сааскын туолар үбүлүйдээх кэрэ-бэлиэ күнүңүнэн итиитик-истинник ис сүрэхпититэң, бары үтүөнү баҕаран туран эвэрдэлибит!

Биһиэхэ сылаас тапталың, амарах сыһыаның, ахсаабат кыһамныың иһин мугура суох махтаһабыт. Күндү киһибитигэр сир үрдүн кэрэтин барытын аныыбыт. Эийэхэ дьолу-соргуну, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны баҕарабыт. Санаабыт санааң, баҕарыт баҕар барыта санаа хоту туоллун диэн мааны алгыспытын аныыбыт.

Эвэрдэни кытта ийэң, оҕолорун, күтүөтүң, киһийитиң, сиэннэриң

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһээбитин **ЧЕРНОГРАДСКАЯ ВАЛЕНТИНА ПЕТРОВИЧЫ** үөрүүлээх үтүө күнүңүнэн ис сүрэхпититэң итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт Эийэхэ туппутун тупсан, талбытын табыллан иһиэхтин, кэрэҕэ дьуллуһун, кэрэҕэ сүгүрүйүүн хаһан да уостубатын. Тулабар Үрүн Күн сырдыга сыралыйдын, Тунал Ый долгураҥа туналайдын. Тус олоххор чэгиэн доруобуйаны, толору дьоллоох, уостубат уйгулаах үһүн олоһу!

Эвэрдэни кытта кэргэниң, оҕолорун, сиэннэриң

КҮНДҮ БИИР ДОЙДУЛААХТАРБЫТ!

Биһиги, Нам с. олоһор Уөдэй нэһилигитэң төрүттээх дьон халаантан эмсэҕэлээбит, алдьархайга түбэспит биир дойдулаахтарбытыгар аһымал санаанан көмөлөһүөххэйиң, алдьархай содулун туоратарга күүс-көмө буолуоһун диэн ыңгырабыт!

РЕКВИЗИТЭР:

МО «Едейский наслег» по учету средств во временное распоряжение:
Адрес: 678391 РС(Я), Намский улус, с. Ымыяхтах, ул. Центральная, 9
ИНН 1417001506 КПП 141701001
Получатель: ФКУ МФ РС(Я) по Намскому улусу (Наследная администрация муниципального образования «Едейский наслег» л/с 55000017014) Доп. офис N 8603/067 р/с 40302810076005067002
Банк: Филиал N 8603 Якутское отделение г. Якутск
БИК: 049805609
к/с 30101810400000000609

ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
ЛОМБАРД
Золото Якутии

Акция
“Счастливым Час”
с 18:00 до 19:00 - СКИДКА 3%

Акция действует до 30 июня

Ждем Вас по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 14, тел. 8 (41162) 431-44

Повышение залоговой стоимости 585° и 583° по 550 руб.

**Администрация муниципального образования «Намский улус»
Комитет по Управлению муниципальным имуществом**
31 мая 2010 года

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации и извещаем о предоставлении в аренду земельных участков, находящихся в государственной собственности и расположенных по следующим адресным ориентирам. Намский улус:

N	Наслед	Адресный ориентир	Площ. кв. м	Вид разреш. исп.
1	Ленский	с. Намцы, ул. Автостроительная	2500	под произв. базу
2	Ленский	с. Намцы, ул. С. Платонова, 21/1	272,31	под огород
3	Ленский	с. Намцы, ул. Октябрьская, 4/1	297	под магазин
4	Хамагатт.	с. Крест-Кытыл, ул. Березовая, 2/1	1600	под ЛПХ
4	Хамагатт.	с. Крест-Кытыл, ул. Москвитина, 43	2000	под ЛПХ
6	Искровск.	с. Кюренг-Ат, ул. «Ынах-Елбүт»	2000	под ЛПХ (огород)
7	ИХомустах	с. Хатас, ул. Леонтьева, 32	1200	под маслоцех
8	Хатын Арыы	с. Аппаны, ул. Лена, 25	150	под ЛПХ
9	Модутский	с. Тумул, ул. Мира, 26/1	4640	под куз.-стол. цех

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Главный специалист КУМИ Г.Н. ШАМАЕВ

**Администрация муниципального образования «Намский улус»
Комитет по Управлению муниципальным имуществом**
31 мая 2010 года

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, Законом Республики Саха (Якутия) «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения Республики Саха (Якутия)» извещаем о предоставлении следующих земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, находящихся в государственной собственности и расположенных по следующим адресным ориентирам. Намский улус:

N	Наслед	Адрес. ориентир	Площадь	Вид разр. использования
1	ИХомустах	Уроч. «Хара Былыт»	10 га	пашня
2	Хатын Арыы	Урочище «Балыы»	3 га	пашня
3	Искровский	Уч. «Ойбон-Эбэ»	3 га	сенокос
4	Бетонский	Черта нас. пункта	0,15 га	под произв. объект
5	Бетонский	Ур. «Кюрюелях-Илин-Кыраса»	1 га	для ведения сайлычного хозяйства

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Главный специалист КУМИ Г.Н. ШАМАЕВ

Измещение № 58 от 05.06.2010г.
о проведении открытого аукциона на право заключения муниципального контракта на поставку мяса (говядина) в образовательные учреждения Намского улуса

Форма торгов: открытый аукцион
Заказчик: МУ «Управление образования Намского улуса РС(Я)»
Почтовый адрес: 678380 РС(Я) Намский улус с. Намцы ул. Файзулина, 3, телефон (41162) 41-4-08, факс (41162) 41-0-71
Официальный сайт: www.goszakazyakutia.ru
Предмет муниципального контракта: поставка мяса (говядина) в образовательные учреждения Намского улуса.

Место поставки: МДОУ (28 учреждений)-3 912 кг, интернаты и школы сады (10 учреждений) - 1303 кг. Начальная (максимальная) цена контракта: 1 045 000 (один миллион сорок пять тысяч) рублей 00 копеек. В стоимость входят все расходы, связанные с транспортировкой, доставкой товара и прочие расходы по уплате налогов и других обязательных платежей.

Условия и срок поставки: ежедневная поставка в образовательные учреждения Намского улуса, начиная по требованию потребителя в течение 2010 года.

Источники финансирования: местный бюджет
Преимущества, предоставляемые учреждениям УИС и организациям инвалидов не предусмотрены.

Обеспечение заявки в размере 5% от начальной максимальной цены контракта, указанной в извещении: 52 250 (пятьдесят две тысячи двадцать пять) рублей.

Срок, место и порядок предоставления документации об аукционе: с 06 июня по 28 июня 2010 года до 10:00ч. По заявке документацию можно получить по адресу: Республика Саха (Якутия), 678380 РС(Я) Намский улус с. Намцы ул. Октябрьская, 1 каб. 307, телефон (41162) 41-9-52, факс (41162) 41-5-68

Рассмотрение: с 28 июня в 10:00 до 30 июня 2010 г.
В случае направления документации об аукционе по почте, организатор торгов не несет ответственность за утерю или вручение с опозданием документации об аукционе. Документация об аукционе может быть получена с сайта Министерства экономического развития Республики Саха (Якутия).

Место проведения открытого аукциона: РФ, 678380 Республика Саха (Якутия), Намский улус с. Намцы ул. Октябрьская, 1 телефон (41162) 41-9-52, факс (41162) 41-5-68
Дата и время проведения открытого аукциона: 2 июля 2010 г 10 час. 00 мин. (время местное).

ОБЪЯВЛЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом РФ, информируем о предоставлении в аренду земельных участков, находящихся на территории МО «Никольский наслег»:

№	Адрес	Площадь кв. м.	Разрешенное польза.
1.	с. Никольский ул. Петроградская, 50	2500	ЛПХ (Приусадебный участок)
2.	с. Никольский ул. Марии Шараповой, 25	2500	ЛПХ (Приусадебный участок)
3.	с. Никольский ул. Е. Протопопова, 2/1	2500	ЛПХ (Приусадебный участок)
4.	с. Никольский ул. Марии Шараповой, 21/1	2500	ЛПХ (Приусадебный участок)
5.	с. Никольский ул. Марии Шараповой, 19/1	2500	ЛПХ (Приусадебный участок)
6.	с. Никольский ул. Петроградская, 46/1	2500	ЛПХ (Приусадебный участок)
7.	с. Никольский ул. Марии Шараповой, 25/1	2500	ЛПХ (Приусадебный участок)

Обращаться к землеустроителю МО «Никольский наслег».

КЭРИЭСТЭБИЛ

Күндүтүк саныыр дьүөгэбит, биригэр уөрэммит дьоборбут Акимова Евгения Васильевна олус соһумардык күн сириттэн барбыта бэс ыйын 5 күнүгэр биригэр тыулууну туйулууну.

Женя 1960 сыллааха Олүхүмэ улууһугар Акимовтар дьыа кэргэттэригэр төрдүс оһонун, ыал саамай кырата буолан күн сирин көрбүтэ.

1 Хомустах орто оскуолатыгар 5-с кылааска уөрэнэ кэлбитэ. Оскуолаба ситиһилээхтик уөрэммитэ, актыбынай позициялаах, бастыг ырыаһыт этэ. Женя нууччалык-саха-

лы тылаах-өстөөх үчүгэй кэспээнньит быһытынан биллэрэ.

1977 с. оскуолабы ситиһилээхтик бүтэрбитэ, ол кэнниттэн Намнаабы педагогическай училищета кириэн студент түбүктээх олобо, көрдөөх-нардаах сыллара биллибэккэ аһаа охсубуттара.

1981 с. олобун арыйыһын, биригэр уөрэммит уолугар Владислав Константиновка кэргэн тахсыбыта. Абатын Василий Степанович туйабын хатаран почтара үлэһин кирибитэ. 1 Хомустах почтагыгар операторынан, сбербанк филиалын кассирьынан үлэһэбитэ. Оһолорун инникилэрин өйдөөн Дьоккуускайга үлэһин кирибитэ. Главопочтамта операторынан олбонун тийэх күнүгэр дылы үлэһин сыйдыбыта.

Билигин Женябыт олус дьонумсах, дьону-гар-оһолоругар мэлдьи үтүнү оһоруон, үөрдүөн бабарара. И-иһиттэн олус эйбэс, нарын-намчы куолаһынан ордуу айа саһара олоро бу баар курдук... Курдуун элэх минньэс астаах, олус аламаһай этэ билигин Женябыт. Дьон-сэргэтэ, дьоботторо, биригэр уөрэммит оһолоро билигин да мэлдьи истигириэх тыһынан ахталлар, өйдүүлэр.

Дьүөгэбит кэргэнигэр, биригэр уөрэммит дьоборбутугар, Владислав Семеновичка, оһолоругар Ксения, Аня, Владыга төһө да ыарахань иһин, ийэлэрин сүрдүк аатыныгыттан дьонго-сэргэбэ туһаана, дьонун-мааны дьон буолуохтара дьон эрэһэбит.

Күндү Женя сүрдүк мөссүөнү, ыраас дуунта билиги өйбүтүгэр-санаабытыгар күүрүтүн баар буолуо, мэлдьи ахта-саныы сүрдүөхпүт.

1 Хомустах оскуолатыгар биригэр уөрэммит дьоботторо

11 июня с.г. с 10 ч. 00 м. Хамагаттинский саха-французский лицей объявляет дополнительный набор учащихся в 5 класс. Тестирование проводится по русскому (диктант, перепечатка), математике, иностранному языку, психологии.

Справки по тел. 26-4-25, 26-4-04

Продаю современный, экологически, пожаробезопасный, низкопропловодный, неподдающийся гнили, плесени, грибку, грызунам экономичный строительный материал. Фибролитовые плиты (2000х500х35 мм) предназначены для каркасного, монолитного строительства объектов жилищно-гражданского назначения, быстровозводимы, малозатратны, долговечны. Идеальны для ремонтно-строительных послевоенных работ.

Тел. 89241745992

В магазине «Байлыт» новое поступление лако-красочных материалов, ДВП, фанера, СМЛ, оцин. лист, спецдежда, сапоги резиновые, станок деревообрабатывающий, газ. плита, запчасти «Синтай», МТЗ, а также реализуем трактора «Синтай-22055», пресс-подборщик, косилка, плуг, грабли.

Тел. 42-7-65

Продается земельный участок в с. Намцы на Дадаре, 12 соток, документы оформлены в собственности. Высокое месторасположение, сухая ровная земля, водопровод, газ, электричество. Цена договорная.

Тел. 89243698768 (посредник)

Тутуу биригэдэтэ бэйэтин матырыйаалыттан эбэтэр бэйэбит матырыйаалыттан дьыэ көндөйүн тутан биэрэр.

Тел. 89241740900, 89142335235

Ыһыллыбыт, докумуона суох бортовой УАЗ, илин, кэлин муостар, кабина, кузов, рама уонна кыра уот биэрэр станция атылыанар.

Тел. 89248727316

Куплю а/м в рассрочку в пределах 100 т.р. Предоплата 25 т.р. рассмотрим любые варианты. Нотариально ИП Мальцев.

Тел. 89248671132

Даадар 4-гэр 4 хостоох, толору хаачылылаах квартираны атылыыбыт эбэтэр чааһынай дьыэбэ атастаһабыт.

Тел. 41-1-08

Продается 3-комн. квартира, ч/б, газ, отопление за 300 т.р.

Тел. 7914273795 или 89245697610

Продается в арболитовом 4-квартирном доме 3-комн. квартира (2-й этаж). Цена договорная.

Тел. 89245677500, 42-6-93

Быйылгы 2 кулуннаах биэлэр атылыаналлар (эдэрэр, 3-с төрөөһүннэрэ). Сыаната кэспэтии быһытынан.

Тел. 27-7-99

2,5 саастаах тыһы ньиэрэйдээх бургунас атылыыбын, Ленская 45 (Карамзина).

Тел. 41-6-21

Срочно нужна няня с санитарной книжкой.

Тел. 89142859685

Ленский нэһилиэк Намселотун олохтообо **СЕМЕНОВА Марианна Константиновна** эдэр сааһыгар хомотолоохтук олохтон туораабынан оһолоругар Костяа, Юлияга уонна Тимофегга дириг кутурбаммытын, хомотобутун тиздэбит.

Модуттан, Көбөкөнтөн, Намтан, Хатырыктан Лукиноттар, Винокуроттар уонна бары аймактара

Үөрэппит оһом, биригэр үөскээбит, үөрэммит табаарыспыт, Көбөкөн нэһилиэгиттэн төрүттээх

ЛУКИНОВА Марианна Константиновна соһумардык, хомотолоохтук олохтон барбытынан оһолоругар, биригэр төрөөбүттэригэр, чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Көбөкөн орто оскуолатын 1991 с. выпускнигара, кылаас салайаачыта Никитина М.М.

Убаастыыр, убайбыт курдук саныыр, биригэр райпога үлэһэбит табаарыспыт, Амма улууттан төрүттээх, Намга улууну оһолоругар

ТИМОФЕЕВ Анастас Ильич ыарахан ыарыттан бийиги кэжкэбиттэн туораабытынан кэргэнигэр Тимофеева Марфа Григорьевнага, уолугар Валерага, кыһыгар Женяга, кийитигэр Саргыланага, таптыр сиэнэригэр, биригэр төрөөбүттэригэр, аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Өрүү өйдүү-саныы сыйдыахпыт.

Нам райпо-тун суоппардара уонна продавецтара Лукинтар, Трифоновтар, Петровтар, Софроновтар, Охлопковтар, Гетрова Е.А., Чупрова Т.И., Кириллова М.Е., Артамонова А.Д., Сивцева А.Н., Григорьева Л.Е., Филиппова Л.И., Петрова М.К., Петрова М.В.

Күндү дьоннорбутугар Марфа Григорьевнага, оһолоругар Валерага, Женяга, Саргыга, сиэнэригэр, аймактарыгар таптыыр кэргэн, аҕалара, эһэһээрэ,

ТИМОФЕЕВ Анастас Ильич уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэһэбит.

Дьячковская А.А., Балаганскаядар, Новгородтар, Башевтар

Эргизэн урукку үлэһитэ, үлэ ветерана **ТИМОФЕЕВ Анастас Ильич** уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кини кэргэнигэр Марфа Григорьевнага, оһолоругар, сиэнэригэр уонна аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Урукку райпо систематгар биригэр үлэһэбит табаарыстара Иванов Н.И., Протопопова Ф.К., Никитин В.П.

Коллектив ОО «Лена» ыраахаттаах соһолонорон, дьүүһүтүттэн Марфа Григорьевна, дьүүһүтүттэн Валерия уонна үнүкүмү по поводу кончины после тяжелой, продолжительной болезни мужа, отца, дедушки

ТИМОФЕЕВ Анастас Ильича

Чугас ыалбытыгар Тимофеева Марфа Григорьевнага, оһолоругар, сиэнэригэр уонна аймактарыгар кэргэнэ

ТИМОФЕЕВ Анастас Ильич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Новиковтар, Филипповтар

«Байдам» потребительской обществу бырабыллыаната уонна профкома потребитель туйунугар, үлэ ветераныгар Тимофеева Марфа Григорьевнага, кини оһолоругар, сиэнэригэр, аймактарыгар тапталлаах аҕалара, эһэһээрэ, Намнаабы райпога энкилэ суох өр сылларга үлэһэбит

ТИМОФЕЕВ Анастас Ильич ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Выражаем глубокое соболезнование Валерии Анастасовичу, Саргылане Будимировне Тимофеевны, их детям по поводу кончины после продолжительной болезни любимого отца, дедушки, ветерана труда

ТИМОФЕЕВА Анастас Ильича

Биригэр үлэһити табаарыспытыгар Кельдясов Никита Семеновичка тапталлаах эһээтэ, үлэ ветерана

ТИМОФЕЕВ Анастас Ильич уһун, ыарахан ыарыттан олохтон барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

«Меркурий» маҕаһын коллектива

Убаастыыр табаарыһым, Нам оройуонун кырдыаҕас суоптара

ТИМОФЕЕВ Анастас Ильич уһун, ыарахан ыарыттан ыалдынан орто дойдуттан барбытынан кэргэнигэр, оһолоругар, сиэнэригэр, аймактарыгар дириг кутурбаммын тиздэбит.

М. Бурцев

Выражаем глубокое соболезнование Тимофееву Валерию Анастасовичу, Саргылане Будимировне и их детям по поводу кончины любимого отца и дедушки

ТИМОФЕЕВА Анастас Ильича

Выражаем глубокое соболезнование начальнику МУ «Управление образования Намского улуса» РС(Я) Дьяконовой Венере Никитичне, председателю улускомага профсоюз образования Шаралову Александру Гаврильевичу, всем родным и близким по поводу кончины любимой матери, ветерана труда и тыла

КОЛОСОВА Екатерина Петровна

Күндүтүк саныыр, убаастыыр салайааччыларбытыгар Дьяконова Венере Никитичнага, Шаралову Александру Гаврильевичка, аҕаларыгар, сарии, педагогическай үлэ ветераныгар Никита Михайловичка, бары чугас дьонноругар тапталлаах кэргэн, ийэ, эбээ

КОЛОСОВА Екатерина Петровна ыалдынан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Е.С. Сивцев-Таллан Бүрээ аатынан Бөтүг орто оскуолатын коллектива

БИРИГЭР УӨРЭММИТ ИСТИГИНИ САНЫЫР ДЬҮӨГЭБИТЭГЭР

Наталья Николаевнага таптыр кэргэнэ, оһолоругар, сиэнэригэр, аймактарыгар тапталлаах аҕалара, эһэһээрэ, убайдара, ырааттара

НЕРАТОВ Иван Афанасьевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Наман дьүөгэлэригэр Александра, Мария, Людмила, Клавдия, Светлана, 1 Хомустахтан Дария

Улуустаагы үөрэх управлениета, профсоюз улуустаагы комитетта Нам с. 5N-дээх «Кэскил» оҕо саадын логопедыгар Сивцева Мария Ивановнага, кини чугас дьонноругар аҕалара, Никольский нэһилиэгин олохтообо

НЕРАТОВ Иван Афанасьевич уһунуук, ыарахан ыалдынан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммын тиздэбит.

Убаастыыр санаспыттар Валентина Дмитриевна, убайбытыгар Василий Михайлович Макаровтарга, балтыларбытыгар, ырааттарытыгар аҕалара, эһэһээрэ, хос эһэһээрэ, үлэ, тыыл ветерана, Чурагыч көһүтүн кытылылаа

МАРКОВ Дмитрий Филиппович уһун, ыарахан ыарыттан өлөн туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Бары Макаровтар

Тапталлаах ийэбит, эбээбит, хос эбээм, Аппааныттан төрүттээх Сииттэ олохтообо, үлэ ветерана

СОКОЛЬНИКОВА Матрена Ивановна б.д. бэс ыйын 1 күнүгэр күн сириттэн ыалдынан суох буолбутун бары аймактарыгар, билэр дьонноругар дириг ник курутууан туран иһитинэрэбит.

Кыһыа, күтүөтэ, сиэнэрэ, хос сиэнэ

Күндүтүк саныыр эдийибит, Аппааныттан төрүттээх Сииттэ олохтообо, үлэ ветерана

СОКОЛЬНИКОВА Матрена Ивановна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кини оһолоругар, сиэнэригэр, хос сиэнэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Быраата Слепцов И.И. уонна кини дьыэ кэргэнэ

«Хатын Арыы нэһилиэгэ» ИТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, ветераннарын сэбиэтэ, Аппааны саллаһынан олохтообо, пенсионер, үлэ ветерана Слепцов Иннокентий Иннокентьевич, нэһилиэк баһылыга Слепцов Юрий Иннокентьевич дьыэ кэргэттэригэр убаастыыр эдийиждэра, Хатын Арыы нэһилиэгиттэн төрүттээх пенсионерка, үлэ ветерана

СОКОЛЬНИКОВА Матрена Ивановна уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Убаастабыллаах табаарыстарбытыгар Слепцов И.И., Петрова Е.М. кырдыаҕас эдийиждэра

СОКОЛЬНИКОВА Матрена Ивановна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Попова, Габышева, Бетюнская

Күндүтүк саныыр аҕабыт, эһэбит, Чурагыч көһүтүн кытылылааба, үлэ, тыыл ветерана, Нам с. олохтообо

ИВАНОВ Семен Николаевич хомотолоохтук бу күн сириттэн туораабытынан диригник курутууан туран иһитинэрэбит.

Кэргэнэ, оһолоро, сиэнэрэ

Биригэр үлэһити коллегабытыгар Иванова Оксана Семеновнага тапталлаах аҕага, эһэһээрэ

ИВАНОВ Семен Николаевич күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Нолуок инспекциятын үлэһиттэрэ

Намнаабы олох-дьаһах коммунальнай хаһаыстыба салалтата уонна профкома Иванова Екатерина Лукничнага уонна кинилэр дьыэ кэргэттэригэр, аймак-билэ дьонноругар тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэһээрэ, тыыл уонна үлэ ветерана

ИВАНОВ Семен Николаевич соһумардык өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит.</

PDF Compressor Free Version